ЎзССР Давлат китоб палатаси
№
Гос. книжная палата УзССР
ОПИСАНО 22 АВГ 1984

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 191 (18.967). • Сешанба, 21 август 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон меҳмонлари

Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Мирей Бертран хоним республикамизда бир неча кун меҳмон бўлди. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрди, Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

* * *

Гужарат штати Бош министри Мадхав Сингх Соланки бошчилигидаги Ҳиндистон Республикаси делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишиб бўлди. Ҳиндистонлик меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Самарқандга сафар қилдилар, Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида бўлдилар, СССР билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома имзоланганлигининг 13 йиллигига ва Ҳиндистон мустақиллигининг 37 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашдилар.

Ҳиндистонлик дўстлар делегацияси Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қабул қилинди. (ЎзТАГ).

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА — 40 ЗАРБДОР ҲАФТА

ВЕТЕРАНЛАР

Тошкент ГРЭСида Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада ветеранлар — Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари, пешқадамлик қилмоқдалар. Станцияда 23 ветеран бор. Улар фронтдан қайтиб келганларидан кейин қозончи, турбиначи, электрчи сингари тинч касбларни эгалладилар. Уларнинг ҳар бири катта стажга эга бўлишига қарамай, бир вақтлар жанг қилганларидек, ҳозир ҳам зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Ёш энергетиклар ҳам уларга тенглашиб, зарбдор хотира вахтасида туриб астойдил меҳнат қилмоқдалар. Сменаларнинг коллективлари электр энергия бериш графигига аниқ риоя қилиш, машина-ускуналарнинг қулай технология режими асосида ишлаши ҳисобига минг тонна шартли ёқилғи тежаш мажбуриятини олдилар. Ватан шон-шарафи ва озодлиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган кишилар учун бир кун ишлаб беришга, ишлаб топилган пулни эса Москвада қуриладиган Ғалаба ёдгорлиги фондига ўтказишга қарор қилинди.

Станция ветеранларининг кенгаши шонли юбилейга тайёргарлик тадбирларини ишлаб чиқди. Бу тадбирларга, жумладан уруш қатнашчиларининг ёшлар, оталиқдаги мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари билан учрашувларини ўтказиш кўзда тутилган.

ХОТИРА ВАХТАСИ

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатининг меҳнаткашлари Улуғ Ватан урушида қозонилган Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исмоил Орипов ва Анатолий Шабанов бошлиқ формовкачилар илғор бригадалари хотира вахтасида яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар коллектив меҳнатининг ягона наряд асосидаги афзалликларидан фойдаланиб, вахта бошидан буён топшириқдан ташқари шаҳар қурилишларига ўн куб метр йиғма темир-бетон жўнатдилар.

Уй-жойларни монтаж қилиш учун панеллар ишлаб чиқараётган комбинатнинг кўпгина комсомол-ёшлар коллективлари ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш резервларини қидириб топишни кучайтириб юбордилар.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ!

Тажрибакорлар минбари

ВИЖДОНИЙ ИШИМИЗ

Мусобақадош Тожикистон ССР Ленинобод области пахтакорларининг вакиллари областимизга келишганида бригадамиз далаларида ҳам бўлишди. Группа аъзолари «Бу йил ҳар гектар ердан неча центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олгансизлар» деб сўраб қолишди. «Қирқ центнердан» деб жавоб қайтардим.

Ҳа, юксак чўққини кўзлабсизлар. Ғўзаларингиз, ундаги бўлиқ кўсаклару шода-шода гул ва шоналар бундан далолат бериб турибди, деб қўшиб қўйди мусобақадошимиз.

Гапнинг сирасини айтганда, мусобақадошларимиз хурсанд бўлишганича бор. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллиги нишонланадиган бу йил астойдил меҳнат қилиб, эртаги ва серҳосил ғўза ўстиряпмиз. Чунки Марказий Фарғонанинг қоқ ўртасида, илгари қуш учса қаноти, одам юрса оёғи қуядиган шўр ерларда эндиликда қирқ центнердан ҳосил етиштириш ўз-ўзидан бўлмайди. Ерни сийлаш, пахтага меҳр қўйиш керак.

Бригадамиз аъзолари чўлга биринчилар қаторида келганлардан. Чангалзор ва қум барханлари бағридан бу ерларни ўзимиз тортиб олиб, ўзлаштирганмиз, ариқлар чиқариб, дов-дарахтлар экиб, экинзорга айлантирганмиз. Шунинг учун ҳам ҳар бир қарич еримизнинг тупроғи, паст-баланди бизга жуда таниш. Агротехника тадбирларини қачон, қай йўсинда олиб боришни тупроқ ва иқлим шароитига қараб белгилаймиз.

Масалан, 1982 йили 70 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 34,7 центнердан ҳосил олдик. Ўтган йили эса 35,7 центнердан «оқ олтин» териб топширилди. Ери-еримизга туташ, шароити ва иқлими бир хил бўлган областимиздаги Ёзёвон районининг Охунбобоев номли колхози ва Андижон областининг Бўз райони хўжаликларида ҳосилдорлик 26—29 центнердан ошмаётганини айтсак, биз қўлга киритаётган ютуқлар салмоғи янада равшанроқ бўлади.

Биз бундай муваффақиятларга қандай эришаётирмиз? Бир сўз билан айтганда меҳнат билан. Бригадада жами 23 киши ишлайди. Бригадир ҳам, табелчи, ошпаз, тарбиячи ҳам ана шу ҳисобда. Кетмон ушлаган ҳар бир кишига ўртача 5 гектардан ер тўғри келади. Иш шунга қараб уюштирилади. Техникадан унумли фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Айниқса, ғўза парвариши даврида агротехника қоидаларига қаттиқ амал қилинади.

Биз мутахассислар маслаҳати асосида август ойида ғўза парваришини табақалаб ташкил этишга одатланганмиз. Бунда суғориш, озиқлантириш, қатор ораларини юмшатиш, ҳашаротга қарши курашиш, ғўза чеканкаси каби ишлар бир-бирига боғлаб ўтказилади. Айниқса, тунда суғоришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Чунки ерларимиз шўрхок, экин кун иссиғида суғорилса, ҳосил нишоналари тўкилиб кетади. Шу мақсадда масъулиятни ошириш учун звено бошлиқларини сувчилар группасига бошлиқ этиб тайинлаганмиз. Уларнинг иши ҳамда сувдан фойдаланиш устидан назорат ўрнатилган.

Ғўза қатор ораларини вақтида юмшатиш экиннинг эркин ривожланишига ва ерда нам сақланишига катта наф келтиради. Ана шуни эътиборга олиб, мавжуд иккита чопиқ трактори қувватидан самарали фойдаланяпмиз. Август ойида ҳамма ерларда икки марта, айрим ғўзасининг ривожи паст пайкалларда уч марта культивация ўтказиш мўлжалланган.

Ўз касбининг устаси бўлган механизаторларимиз Деҳқонбой Ҳайитбоев ва Худойберди Қўзиев ўртоқлар август ойи бошидан буён қатор ораларига бир ярим марта ишлов бериб чиқдилар.

Олимларимиз айтганидек, ғўзада мавжуд ҳосил нишоналарини сақлаб қолишда чеканканинг аҳамияти катта. Чеканкани биз ҳар сафаргидек бу йил ҳам ҳосил шохлари камида 14—16 тага етганида бошлаб, 1 августгача тугалладик.

Ғўзани минерал ўғитлар билан озиқлантиришни 15 июлдаёқ ниҳоясига етказганмиз. Лекин, ғўзани суғоришда «шарбат» оқизишни бўшаштирганимиз йўқ. Бу ишни кейинчалик ҳам давом эттираверамиз.

Колхозимизда ҳашаротга қарши курашда биологик усул кенг қўлланилмоқда. Ҳозир далаларимизда деярли ҳашарот йўқ.

Бригадамизда 1981 йилдан буён ягона пудрат усулида иш қилинмоқда. Бригадада оилавий 6 та звено тузилган. 3—4 йилдан бери ғўзанинг «Уйчи» нави экилади. Ҳар бир звено 10 гектардан 20 гектаргача майдонда деҳқончилик қилади.

Меҳнатни ташкил қилишнинг бригада пудрати ўз афзаллигини амалда кўрсатди. Пахтакорлар фидокорона меҳнат эвазига мўл ҳосил етиштириш билан бирга ўзлари ҳам яхши даромад қиляптилар. Ўтган йили Валижон Юсупов, Ибодатхон Тўраева ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг аъзолари ҳар бир сўм иш ҳақларига 1 сўм 42 тийингача қўшимча ҳақ олдилар. Бу, албатта, самарали меҳнат туфайли мўл ва сифатли ҳосил етиштирилганлиги самарасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кадрлардан интизомни мустаҳкамлаш, иш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини оширишга эришишни талаб қилди. Бригадамизда интизом бузувчилар йўқ. Ҳамма ўзига топширилган иш учун масъулият ҳиссини сезади. Шуни эътиборга олиб биз пахта тайёрлаш планимизни 10 октябргача бажариш, зиммамизга олган юксак мажбуриятимизни эса Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами куни бажаришга бел боғлаганмиз. Бунинг учун ғўза парваришини йиғим-терим бошлангунга қадар тўхтатмаймиз. Мавжуд тракторларимизни даладан олиб чиқмаймиз.

Фурсатдан фойдаланиб, бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Районимиздаги баъзи бригадаларнинг етакчилари ғўзанинг бўйи, кўки ва улардаги бир қанча шона, гул, кўсакка маҳлиё бўлиб август ойининг ярмидан кейин ғўза парваришини бўшаштириб қўйишади. Бу мутлақо ярамайди. Айниқса, бу йилги шароитда ғўза қатор ораларига ишлов беришни пахта йиғим-теримигача қизғин давом эттиришимиз керак.

Август — ҳосилга ҳосил қўшишда ҳал қилувчи ой. Масъулиятли ана шу даврда ҳар бир пахтакор, механизатор, сувчи ғайратга ғайрат қўшиб ишлаши, республикамизнинг катта тўйига муносиб тўёна тайёрлаши керак. Биз ана шундай қиламиз. Ғўза парваришини бўшаштирмаган ҳолда йиғим-теримга тайёргарлик кўришни кучайтирамиз.

Мамадали СОЛИЕВ,
Фарғона область, Тошлоқ районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи.

Фарғона область, Бувайда районидаги хўжаликлараро бўрдоқичилик корхонасида чорвачиликни ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Бу ерда 3 мингдан зиёд қорамол бўрдоқига боқиляпти. Қорамоллар қатъий рацион асосида озиқлантирилаётганлиги туфайли кунига этига-эт қўшиляпти. Тажрибали молбоқарлардан Юсуфжон Тешаев, Аҳмаджон Йигитов, Мўйдинжон Нишонов ва Абдурашид Холмирзаевлар ўз боқимларидаги сўкимларни суткасига 500—600 граммдан семиртиришга эришяптилар. Суратларда: илғор молбоқар А. Холмирзаев. Пастда эса комплекснинг кўриниши.

Ч. Муҳаммаджонов фотолари.

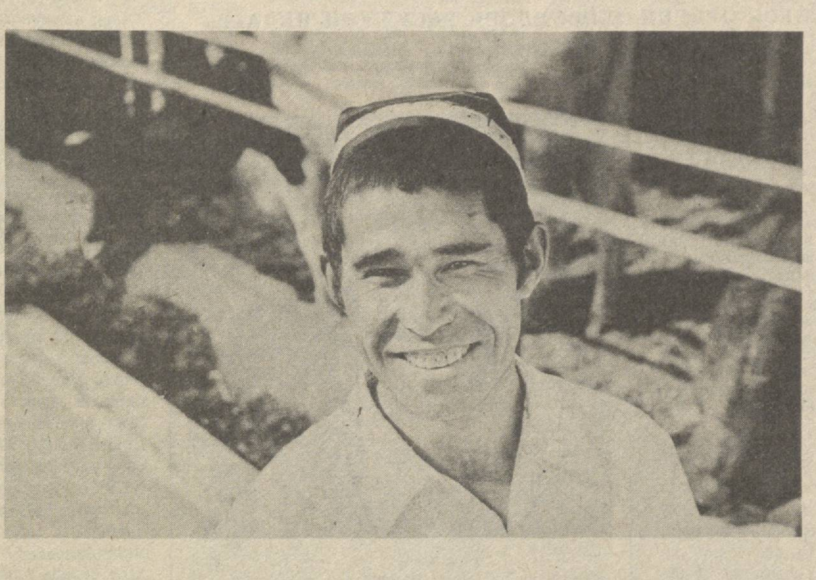

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАРЛАРИДАН

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

● **Сирдарё районидаги С. Раҳимов номли совхозда 360 ўринли икки қаватли янги мактаб муддатидан бир ой илгари фойдаланишга топширилди.**

Мактаб биносини Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 22-трестига қарашли 2-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари барпо этишди. Мактабда лабораториялар, фан кабинетлари, пионерлар хонаси, спорт зали, кутубхона, ошхона бор.

БОҒБОНЛАРГА ҚЎМАКЛАШМОҚДАЛАР

● **Бекободдаги 43- ва 99-ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларидан икки юз киши меваларни териб олишда Тошкент область Ғалаба районидаги «Огонёк» боғдорчилик совхози меҳнаткашларига ёрдамга келди.**

Бу ердаги меҳнат лагерида Янгийўл мактабларининг юқори синф ўқувчиларидан 290 ўғил-қиз дам олмоқда ва меҳнат қилмоқда. Талабалар ҳозиргача 600 тонна олхўри, нок, олма тердилар.

ИЧКИ РЕЗЕРВЛАР ҲИСОБИГА

● **Тўрақўрғон трактор ремонти заводида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган цех очилди.** Цехни коллектив ўз кучи билан қурди. Корхона ишчи ва хизматчилари машина-ускуналарнинг бир қисмини ўзлари тайёрладилар, янги техникани ўрнатдилар. Энди бу ерда металл ва пластмассадан буюмларнинг ўндан кўпроқ турларини: декоратив панжаралар, плиталар, полиэтилен халтачалар, пластмасса идишлар, ўйинчоқлар ишлаб чиқариш ташкил этилган. Бу ерда асосий ишлаб чиқаришдан ўтган қуювчилар бригадаси ишламоқда.

Янги цех шу йилнинг ўзидаёқ бир юз йигирма минг сўмлик мол ишлаб чиқаради.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига

ШОНЛИ АНЪАНАЛАР

● **Шу кунларда «Ташсельмаш» заводининг Меҳнат шуҳрати музейига кўплаб ёшлар келмоқда. Бу ерда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган янги кўргазма очилди.**

Унга қўйилган ҳужжатлар, китоблар, фотосуратлар, макетлар, меҳнат совғалари Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги тўнғич корхонасининг ярим асрдан кўпроқ давом этаётган биографияси тўғрисида ҳикоя қилади. Бу завод мамлакатимизда пахтачиликни ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади.

Корхона ветеранлари кўргазмани тайёрлашда ёрдам бердилар. Коммунист С. С. Рогозина катта иш қилди. У заводда 50 йилдан буён ишлаб келмоқда. Энди Серафима Степановна музейда корхона тараққиётининг босқичлари ва шонли анъаналари тўғрисида лекция ўқимоқда. У «зангори кема» яратувчилари меҳнат сулолалари тўғрисида фотоальбом тайёрлади.

Музейда партия ва меҳнат ветеранларининг завод комсомоллари билан учрашуви бўлиб ўтди. КПСС XXVI съезди делегати, токарлик автоматлар созловчиси Ю. Степанов, асбобсозлик цехининг мастери Б. Назаров, биринчи коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи У. Идрисхўжаев ва бошқалар йигит-қизларга пахта териш машиналарининг янги турлари яратилганлиги ҳақида гапириб бердилар. Мамлакатда етиштирилаётган пахтанинг ярмидан кўпроғи шу машиналар билан териб олинмоқда.

Музей активлари республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан белгилаган тадбирлар планида машинасозлар кўпмиллатли оиласининг донгдор вакиллари билан мунтазам равишда учрашув ва суҳбатлар ўтказиш кўзда тутилган.

СУЛОЛАЛАР КЎПАЯВЕРСИН

● **В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ёш ишчилари Ўзбекистонда самолётсозлик ташкилотчилари бўлган оталари ва оналари қўлидан зарбдор меҳнат эстафетасини қабул қилиб олдилар.**

Ишчи сулолаларининг намояндалари, корхонадаги энг йирик йиғув цехларидан бирининг меҳнат ветеранлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланиб уюштирилган «Меҳнатни шарафлаймиз» байрам кечасининг қаҳрамонлари бўлдилар. Бу кеча бирлашманинг маданият саройида ўтказилди.

Умумий ишлаб чиқариш стажи уч юз йилдан ошиб кетган Мизаевларнинг меҳнат сулоласи аъзоларини ҳамкасблари табрикладилар. Сулола асосчиси — цехнинг энг кекса ишчиси Нина Дмитриевна Мизаева билан биргаликда бугунги кунда бирлашмада унинг оила вакилларидан 17 киши меҳнат қилмоқда. Уларнинг ҳар бири зарбдор юбилей вахтаси кунларида Коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номни тасдиқлади.

Гладченко сулоласи вакилларига, уруш ва меҳнат ветеранларидан Б. Кононовга, Р. Низомовга, В. Фоминга, И. Правдистга, Э. Мислимовга ва бошқаларга ҳам гуллар ва эсдалик совғалари топширилди. Тажрибали усталар ёшларни Тошкент авиасозларининг шонли меҳнат анъаналарини муносиб равишда давом эттиришга, республика юбилейини меҳнатда янгидан-янги ютуқларга эришиш билан нишонлашга чақирдилар.

(ЎзТАГ).

ҚУРАШ ВА ҒАЛАБАЛАР ЙЎЛИ

«Кураш ва тарихий зафарларнинг қаҳрамонона йўли» китоби босмадан чиқди. Бу китоб РСДРП II съездининг 80 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси материаллари асосида тайёрланган. Бу материалларда янги типдаги партия, КПСС тарихи ва сиёсати тўғрисидаги ленинча таълимотнинг қарор топиши ва ривожланишининг муҳим проблемалари, ривожланган социализмни такомиллаштириш, партиянинг идеология иши самарадорлигини янада ошириш масалалари кўриб чиқилган. Китобни сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ХОДИМИНИНГ СПРАВОЧНИГИ

«Партия ходимининг справочниги» йигирма тўртинчи нашри чиқарилди. Унга 1983 йил январидан декабригача бўлган даврдаги КПСС Марказий Комитети Пленумларининг материаллари, КПСС Марказий Комитетининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлислари тўғрисидаги ахборотлар, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорлари, СССР Олий Совети Президиумининг қонунлари, фармонлари, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети пленумларининг қарорлари киритилган.

Ҳужжатлар тегишли тематика бўлимларига мувофиқ, бўлимлар ичида эса хронология тартибида жойлаштирилган.

(ТАСС).

Доғистонда Қорақалпоғистон адабиёти ва санъати кунлари

ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг намояндалари қорақалпоқ адабиёти ва санъати кунлари бошланган Доғистонда совет халқлари дўстлиги ва қардошлигининг янги байрамига аталган «Гулла-яшна, Ватаним менинг!» қўшиғи билан Доғистон меҳнаткашларини табрикладилар. Шоир Г. Сеитназаров ва композитор М. Муҳамеддиновнинг «Гулла-яшна, Ватаним менинг!» қўшиғи, шоир И. Юсупов ва композитор Э. Қаландаровнинг «Бахтимга шундай мамлакатим бор» қўшиғи ва бошқа асарлар, халқ ва ҳозирги замон қўшиқ, куйлари, шеърлар ва достонлар Қорақалпоғистон маданият арбоблари катта ижодий ҳисоботининг таркибий қисми бўлди.

Адабиёт ва санъат кунларининг қатнашчилари ўз дўстлари ва қардошларига Совет ҳокимияти йилларида Автоном республика босиб ўтган йўл тўғрисида, экономика ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида унинг меҳнаткашлари эришган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилиб берадилар.

Автоном республиканинг етакчи музика коллективлари доғистонлик томошабинлар учун ўзларининг байрам программаларини тайёрладилар. Улар Қорақалпоғистон АССРнинг «Айкулаш» давлат ашула ва рақс ансамбли, «Аму тўлқинлари» ансамбли, «Қирққиз» эстрада вокал-хореография ансамбли, «Муҳаллес» дуторчи қизлар ансамбли бор.

Қорақалпоғистонлик санъат усталари ижросида совет композиторлари Доғистон халқ шоири Р. Ҳамзатов шеърларига басталаган қўшиқлар янграйди, биринчи қорақалпоқ операси «Саҳро маликаси»дан саҳналар намойиш қилинади.

(ЎзТАГ).

АФҒОН ХАЛҚИ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Тошкент жамоатчилиги намояндаларининг 20 август куни бўлиб ўтган тантанали йиғилиши Афғонистон мустақиллиги тикланган куннинг 65 йиллигига бағишланди. Йиғилишда Ўзбекистон пойтахтидаги олий ўқув юртларида таълим олаётган афғон гражданлари иштирок этдилар.

Сўзга чиққан нотиқлар улуғ Ленин раҳбарлик қилаётган ёш Совет давлати эрксевар Афғонистонга биринчи бўлиб беғараз ва самимий дўстлик қўлини узатганлигини уқтириб, Апрель революцияси ғалабасидан кейин совет — афғон муносабатларида сифат жиҳатидан янги босқич бошланганини таъкидладилар. Бу муносабатларни мустаҳкамлашга Ўзбекистон меҳнаткашлари салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Йиғилиш қатнашчилари янги ҳаёт барпо этишда, ўз ватанининг мустақиллиги учун, империализм ва реакция кучларига қарши курашда афғон халқига янгидан янги муваффақиятлар тиладилар.

Йиғилишда АДРнинг Тошкентдаги Бош консули Муҳаммад Насим Жўя нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

ИЧИМЛИК СУВ МУАММОСИ

Жиззах область партия комитети газетада босилмаган фельетонда баён этилган фактларнинг тўғри эканлигини тасдиқлайди. Мазкур масала область партия комитети бюроси мажлисида муҳокама этилиб, тегишли қарор қабул қилинди. Унда область маркази — Жиззах шаҳри аҳолисини ичимлик сув билан таъминлашни тубдан яхшилаш бўйича чора-тадбирлар тасдиқланди. Айбдор шахслар партиявий жавобгарликка тортилди. Жиззах шаҳри ва район марказлари аҳолисини ичимлик сув билан қониқарсиз таъминлаганлиги, аварияларга йўл қўйганлиги, бошқарма бўлинмалари коллективларида сиёсий-тарбиявий ишларни ва меҳнат интизомини бўшаштириб юборганлиги учун КПСС аъзоси, область «Водоканал» ишлаб чиқариш бошқармаси директори Д. Муҳиддиновга қаттиқ ҳайфсан берилди.

КПСС аъзолари «Джизакстепстрой» территориал бошқармаси бошлиғи М. Ҳамидов, область қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғи Н. Нуриддинов, республика Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги агросаноат бирлашмаси бош директори Х. Ашнрқулов, қоракўлчилик совхозлари тресги директори А. Қораев ўртоқларга ўз хўжаликларида аҳолини ичимлик сув билан етарли таъминламаганликлари кўрсатиб ўтилди ва улардан бу ишни тубдан яхшилаш юзасидан чора-тадбирлар кўришлари лозимлиги талаб этилди.

Область партия комитети бюроси «Водоканал», «Джизакстепстрой» территориал бошқармаси, область қишлоқ хўжалик бошқармаси, республика Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги агросаноат бирлашмаси ва қоракўлчилик совхозлари тресги бошланғич партия ташкилотларига мазкур қарорни партия йиғилишларида муҳокама қилишни топширди.

ҲАЗРАТИ ИНСОН: ЙИЛЛАР ВА ЙЎЛЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ЭНЕРГЕТИКАСИ

«КОММУНИЗМ—СОВЕТ ҲОКИМИЯТИ ПЛЮС БУТУН МАМЛАКАТНИ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШДИР»

В. И. ЛЕНИН.

ТЎНҒИЧ НУРХОНА

БЎЗСУВ ГИДРОЭЛЕКТР СТАНЦИЯСИНИНГ КЕКСА НУРЧИСИ, МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ НИШОНДОРИ РАСУЛЖОН ПИДАЕВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ:

— 1920 йилнинг 22 декабри эди. Халқ Комиссарлари Совети машҳур ГОЭЛРО планини асосида Россияни электрлаштириш тўғрисида қарор чиқарди. Ана шу тарихий ҳужжатда яқин ўн-ўн беш йил мобайнида мамлакатда қурилажак 30 та электр станциянинг бири Туркистонда-Тошкент атрофида қурилсин деб кўрсатилди. Бу, республикамиз энергетикасининг тўнғич корхонаси Бўзсув гидроэлектр станцияси эди. Кўп ўтмай ўлкамиз кишилари Туркистонда Ильич чироқларидан баҳраманд бўлдилар.

Мана, орадан 60 йилдан кўпроқ вақт ўтибдики, ўша кекса нурчиларнинг кечаги, бугунги авлоди Осиёда, Советлар Шарқида жуда катта нурхоналар бунёд этдилар, серқуёш ўлкамизни шуълаи-нурга буркамоқдалар. Шубҳасиз, бу ишларнинг замирида ленинча қудрат, ғоя ва мақсадимизнинг улуғлиги, абадийлиги мужассам.

1923 йилнинг 31 июль куни Тошкентда ГЭС лойиҳаси муҳокамадан ўтди. Лойиҳа муаллифи Александр Михайлович Естифеев — катта тажрибали энергетик эди. У лойиҳачилар ва қурувчиларга нурхона қурилиши жараёнини батафсил ҳикоя қилиб, доҳий режаларини амалга оширишга отланган ўзбекистонлик илк нур ижодкорларига оқ йўл тилади. Маълумки, ўша пайтлари Туркистонда малакали ишчилар, мутахассислар кам эди. Қолаверса, қурилиш учун ускуналар ва жиҳозлар ҳам етишмасди. Туркистонга Ленин йўлланмаси билан келган большевик Семён Григорьевич Середа нурхона қурилишига бошчилик қилди. У киши ҳам шундай бир инқилобий ғайратга эга эдики, туну кун қурувчилар ёнида бўлар, улар билан бирга ишларди.

Қурилишда иш жадал тус олган кунлари маблағдан қисилиб қолдик. Семён Григорьевич Москвага — Давлат план комитетининг раиси Глеб Максимилианович Кржижановский ҳузурига жўнади. Москвадан қайтиши билан Каширо, Загорский ГЭСларини тиклашда қандай қийинчиликларга дуч келинганини қурувчиларга тушунтириб берди ва Давлат план комитетидан Бўзсув гидроэлектр станцияси қурилиши учун (аҳвол оғир бўлишига қарамасдан) тегишинча маблағ ундириб келганлигини айтди.

Шундан сўнг станция бунёдкорлари ғайрат-шижоат билан ишга киришдилар. 1926 йилнинг биринчи май куни станциянинг дастлабки навбати ишга тушди. Эсимда, ўшанда станциянинг ҳамма томони одамларга тўлиб кетди. Қурувчилар, қишлоқлардан келган деҳқонлар, шаҳарликлар олдида республикамиз оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев, Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси Файзулла Хўжаев ўртоқлар нутқ сўзлашди. Йиғилишда «Ўзбекистонда социализм пойдевори», «Социалистик қурилишимизнинг қалдирғочи» деб таърифланган ГЭСимизнинг ўша кездаги қуввати бор-йўғи 2 минг киловатт эди.

1936 йилда станциянинг иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилди. Қуввати 4 минг киловаттга етди. ГЭС 6 минг вольтли кабель орқали Тошкент трамвайи дизель электр станциясига уланди. Шаҳарни электрлаштириш учун 120 километр узунликда электр симлари тортилди. 30 трансформатор ишга туширилди. Трамвай линиялари, корхона ва хонадонлар бўйлаб нур югура бошлади.

Шундай қилиб биринчи беш йилликда Фарғона ва Самарқанд ТЭЦлари, Тошкент ТЭЦи ва Қодирия электр станцияси ишга туширилди. Қўқон, Андижон ва Наманган дизель станцияларининг қуввати ошди. Беш йиллик охирига келиб, республикада электр энергия ҳосил қилиш қарийб икки баравар кўпайди, қуввати 94 миллион киловатт соатга етди.

Улуғ Ватан уруши йиллари эвакуация қилинган корхоналарни тезроқ ишга тушириш ва уларни зарур миқдорда электр энергияси билан таъминлаш учун мавжуд нурхоналар қуввати янада оширилди. Оқтепа, Юқори Оққовоқ ва Қуйи Оққовоқ ГЭСлари сингари янги энергетика системалари ишга туширилди.

Айниқса тўққизинчи, ўнинчи беш йилликларда республикамиз электр энергияси ҳосил қилишда Иттифоқда олдинги ўринлардан бирига чиқиб олди. Бошқача айтганда, 200 миллиард киловатт-соатдан зиёд электр энергияси ҳосил қилинди. Тошкент, Навоий ГРЭСлари ва Чорвоқ ГЭСи тўла қурилиб бўлди. Сирдарё ГРЭСи ва Хўжакент ГЭСининг қудрати ортиб бормоқда. Туямўйин гидроузелида ишлар авж олиб кетди.

Бугунги кунда Сирдарё ГРЭСи блоклари қарийб 20 миллион киловатт-соат энергия бермоқда. Ана энди бир қиёслаб кўринг: биринчи беш йилликда тўнғич нурхонамизнинг биринчи навбати ишга тушганда бор-йўғи 2 минг киловатт қувватга эга бўлса, ҳозир биргина Сирдарё ГРЭСи 20 миллион киловатт-соат энергия ҳосил қиляпти. Ёки КПСС XXVI съезди кўрсатмалари билан қад кўтараётган Янги Ангрен ГРЭСи қувватини бир кўз олдингизга келтиринг: Бу ерда ҳар бири 300 минг киловатт қувватга эга бўлган забардаст саккиз блок бунёд этиляпти.

Мен республикамиз энергетикасининг тўнғич нурхонаси — Бўзсув ГЭСида салкам 50 йил ишлаганим билан чексиз фахрланаман. Мен унинг бирор йил ҳам белгиланган давлат план топшириқлари, қабул қилинган социалистик мажбуриятлар бажарилмай қолганини эслай олмайман. У ҳақда ўйлайверсам, қатор йиллар елкама-елка ишлашган дўстларим— Нажим Мўхиев, Ғанихўжа Турсунхўжаев, Виктор Порнин, Александр Тарасов сингари кўплаб ветеран ҳамкасбларимни ҳурмат билан эслайман.

Бугунги кунда бирор ерда республикамиз энергетикаси тараққиёти ҳақида гап кетса, шубҳасиз, энг аввало бизнинг Бўзсув ГЭСи тилга олинади. Байрам намойишларида нурчилар сафи бошида бўзсувликлар боради. Чунки у тўнғич нурхона, ахир! Агар у ерга борган бўлсангиз, ГЭС кираверишига қўйилган мармар лавҳада: **«Бу гидроэлектр станция ленинча ГОЭЛРО плани асосида қурилган»** деб ёзиб қўйилган. Шу боиски, қадрдон ишхонам, нурхонам — таъбир жоиз бўлса, у Улуғ Октябрь берган буюк давримизнинг ҳар бир йилига, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси босиб ўтган шонли 60 йиллик навқирон умрга арзигулик ҳайкал деб фахр билан айта оламан.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР

● 1913 йилда ҳозирги Ўзбекистон территориясида 3,3 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинган бўлса, у биринчи беш йиллик охиридаёқ 94 миллион киловатт-соатга етди.

● Умумий фойдаланишдаги ва саноат ишлаб чиқаришидаги электр станциялар 1924—1925 йилдаги 20 тадан 1927—1928 йилга келиб 37 тага етди ёки электр энергияси ҳосил қилиш 11 миллион киловатт-соатдан 31,5 миллион киловатт-соатга кўпайди.

● Улуғ Ватан уруши йиллари Давлат Мудофаа Комитетининг қарори билан 1942 йилда қурила бошланган Фарҳод ГЭСи 1944 йилдаёқ нур бера бошлади.

● Саккизинчи беш йилликда 2 миллион киловатт қувватга эга бўлган янги энергетика қувватлари ишга туширилди, электр энергияси 1,6 баравар кўпайди, қишлоқ ва районларни электрлаштириш асосан тугалланди.

● Тўққизинчи беш йиллик охирига келиб республикамизда электр энергияси ҳосил қилиш 134 миллиард киловатт-соатдан ошиб кетди.

● Бу йил Ўзбекистон нурчилари қарийб 40 миллиард, бир кеча-кундузда салкам 100 миллион, бир минутда 70 минг киловатт-соатдан кўпроқ электр энергияси берадилар.

Республикамизнинг таърифи кўп. Уни кези келганда «чароғон ўлка» деб ҳам таърифлаймиз. Бу бежиз эмас. Шаҳар ва қишлоқларимиз, тоғу тошларимиз, чўлу даштларимиз бўйлаб оқаётган нур ирмоқларини бир тасаввур қилинг! Бу ирмоқлар туташган Ўзбекистон энергетикаси системаси халқасини ҳам кўз олдингизга келтиринг. Суратларда: (ўнгдан) нурли халқанинг юксак кучланишли линиялари участкаларидан бири; Навоий ГРЭСидан бир кўриниш.

В. Сироткин фотолари.

Республикамиз энергетикасининг камолот йўлини Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри ўртоқ А. Ҳ. ҲАМИДОВдан қисқача шарҳлаб беришни сўрадик:

Электр энергетикаси халқ хўжалигининг муҳим тармоғи бўлиб, фан-техника тараққиёти ривожини ва бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини белгилаб беради. Шу боиски, Советлар мамлакати, жумладан ўзбек халқи улуғ Лениннинг мамлакатни электрлаштириш тўғрисидаги васиятини изчиллик билан амалга ошириб келмоқда.

Юқорида кекса нурчи Расулжон Пидаев қайд этиб ўтган Бўзсув ГЭСи ишга тушган йили республикамиз нурчилари Улуғ Октябрнинг тўққиз йиллиги муносабати билан байрам тантанасида «Ленинча ГОЭЛРО — Ўзбекистонда» деб араб ҳусниҳати билан ёзилган қизил алвонни олиб ўтишгани бу йўлда қўйилган дастлабки қадам эди. Шундан сўнг йиллар оша Фарғона ТЭЦи, Самарқанд, Андижон, Қўқон, Наманган электр станциялари, Қодирия, Бўржар, Комсомол, Товоқсой, Оқтепа, Оққовоқ, Қибрай, Салор, Қуйи Бўзсув, Қувасой сингари ГЭС ва ГРЭСларимиз изма-из ҳаракатга келди.

Мен рақамларга у қадар урғу бермайман, лекин кеча билан бугунни қиёслаш учун айрим фактларни келтирмоқчиман: 1913 йилда республикамизнинг ҳозир эгаллаб турган территориясидаги электр станциялари қуввати атиги 3 минг киловаттни ташкил этган бўлса, бугунги кунда Ўрта Осиё ва Қозоғистон ягона энергетика системасига уланган электр станцияларимиз қуввати қарийб 10 миллион киловаттга тенгдир. Биргина ўтган йили ҳаракатдаги электр станцияларимиз 41,4 миллиард киловатт-соат электр энергияси берди. Ёки аҳоли жон бошига 2,5 минг киловатт-соатдан ортиқроқ энергия ҳосил қилинди. Бундан ташқари халқ хўжалигига ва аҳолига 20,4 миллион гигакалория иссиқлик берилди. Масалан, Сирдарё ГРЭСи Ўрта Осиёда энг йирик нурхонадир. Унинг қуввати 3 миллион киловаттга тенг. Янги станциядаги битта блокнинг қуввати 2,5 та Фарҳод ГЭСи деяверинг! Яъни, нурхонанинг тўла қуввати деганда кўз олдингизга 20 та Фарҳод ГЭСини келтиринг.

КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида республикамизда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини комплекс механизациялаш ҳамда индустриал технологияни жорий қилишни жадаллаштириш учун электр энергияси ҳосил этишни янада кўпайтириш вазифалари қўйилди. Чунончи, сўнгги пайтларда «Қоракўл» подстанциясида 501 минг киловатт-ампер қувватли автотрансформатор группаси қуриб битказилди. Натижада 500 киловольт кучланишли Қоракўл-Мари (Туркманистон ССР) электр узатиш линияси тўла қувват билан ишга тушди. Навоий энергетиклари ўз мусобақадошлари — Краснодар ТЭЦи коллективидан ҳар жиҳатдан ўзиб ишлаяптилар. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ГРЭСи нурчилари корхона ишга тушган давр — 21 йилдан буён 140 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилишга, 100 минг тонна шартли ёқилғи тежаб қолишга муваффақ бўлдилар. Янги Ангрен, Толлимаржон ГРЭСлари қурилиши жадал кетяпти. Тахиатош ГРЭСи қувватлари оширилмоқда. Муборак ТЭЦи ишга тушиш арафасида турибди.

КПСС XXVI съезди Асосий йўналишларида кўрсатиб ўтилган муҳим вазифаларни адо этиш учун меҳнат қилаётган республикамиз энергетиклари шу беш йиллик охири —1985 йилда электр энергияси ҳосил қилишни 44-45 миллиард киловатт-соатга етказишга сўз беришган.

Суҳбатларни «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири Н. САЪДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

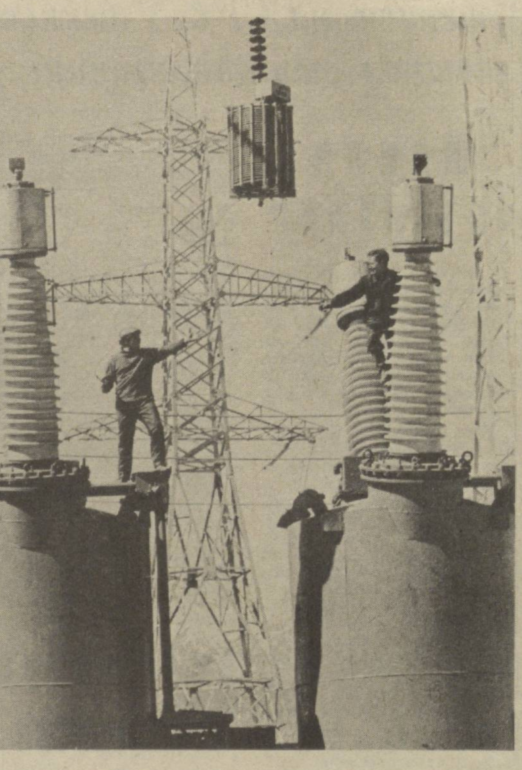

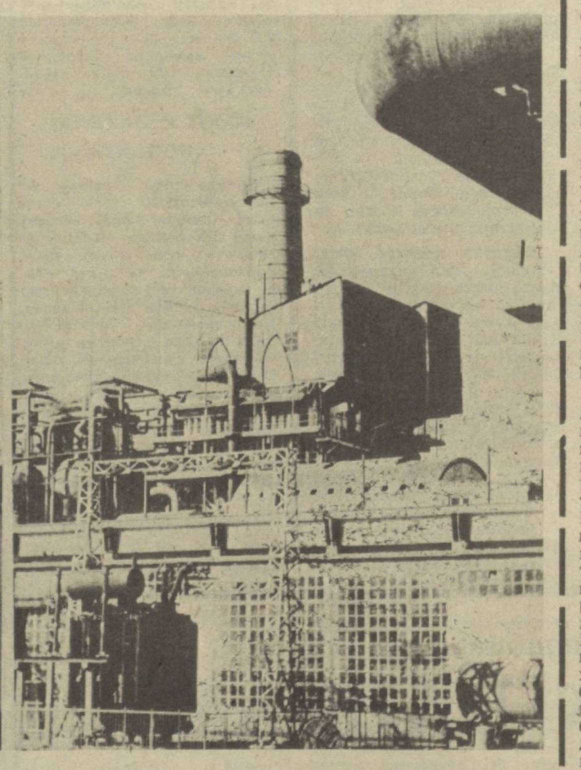

Шарқда машъал ўлка

СЎЗ — СЕРҚУЁШ ЮРТИМИЗНИНГ КЎРКИГА КЎРК ҚЎШИБ УНИНГ ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚЛАРИНИ НУРГА ЧУЛҒАЁТГАН ИЛҒОР ЭНЕРГЕТИКЛАРГА:

Х. ЁҚУБОВ, — Андижон ГЭСи ишчиси: Қорадарё соҳилида барпо этилаётган баланд тўғон — сув омборига обиҳаёт тўпланмоқда. Айни пайтда бу сув дарёнинг қуйи томонига шиддат билан оқиб, ўз йўлида тўртта турбина парракларини ҳаракатга келтирмоқда. Бу эса ГЭСимиз бераётган саноат токининг Ўрта Осиё туташ энергетика системасига қўшилишини таъминлаяпти. Шу йил бошида давлат комиссияси ГЭСнинг сўнгги — тўртинчи гидроагрегатини ҳам фойдаланишга қабул қилганди. Ҳозир унинг қуввати 140 минг киловаттга етди. Натижада биз, Советобод нурчилари ҳосил қилаётган энергия икки баравар кўпайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, нурхонамиз қурилишида Иттифоқимизнинг барча қардош республикалари энергетиклари фаол иштирок этдилар. Чунончи, ҳарьковликлар турбина, новосибирскликлар генератор, тольяттиликлар трансформаторлар етказиб беришди. ГЭСимиз ва унинг ён-атрофида барпо этилган мураккаб гидротехника иншоотлари комплекси эндиликда Фарғона водийси қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг юксалишида муҳим роль ўйнайди. Жумладан, республикамизда ва қўшни Қирғизистон ССР хўжаликларида 44 минг гектар қурғоқ ерларни ўзлаштиришга, 400 минг гектар экин майдонларининг сув таъминотини яхшилашга имкон беради. Натижада пахта, шоли етиштириш кўпаяди, янги-янги мевазор боғлар барпо этилади.

Н. САЙФУЛЛАЕВ, 2-«Узэлектросетьстрой» трестининг 7-кўчма механизациялашган колоннаси электр монтажчилар бригадаси бошлиғи: Коллективимиз юбилей йили бошидан буён 200 километрдан зиёд узунликдаги электр узатиш линияларини фойдаланишга топширди. Бошқача айтганда, графикда белгиланган муддатдан 15 кун олдинда боряпмиз. Бу — Қизилқум бағридаги ўнлаб овул ва қишлоқлар, янги посёлкалар, чорвачилик фермалари Ильич нуридан баҳраманд бўлди, дегани дир.

Ҳозир коллективимиз «Свердлов-2», «Свердлов-3» участкаларининг 37-километрида иш олиб бормоқда. Б. Очилов, Д. Носиров ва ўзим етакчилик қилаётган бригадалар мусобақада олдинда боришяпти. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада меҳнат қилиб, топширилган бу участкаларни ҳам муддатидан 10 кун илгари электрлаштиришга сўз бергандмиз. Мақсадимиз — Шарқда машъал ўлкамиз шаҳар ва қишлоқларини нурга чулғаш!

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА КОМПЛЕКС ЁНДАШАЙЛИК

МАЪРИФАТ МАСКАНИ

ИДЕОЛОГИК КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ АЙРИМ МУАММОЛАРИ

Аҳолининг турли группалари—ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, ёшлар билан идеология ишини ташкил эта биладиган ҳамда шу иш учун жавоб берадиган махсус тайёрланган кадрлар масаласи бугунги кунда энг муҳим вазифалардан бири бўлиб қолди. Бинобарин, КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида таъкидланганидек, «Бу кадрлар обрў-эътиборли, ўқимишли кишилар бўлиши лозим... Уларнинг фаолиятига баҳо бериш мезони битта — у ҳам бўлса — омманинг сиёсий онглилиги ва меҳнатдаги активлиги даражасидан иборат бўлиши лозим». Ана шу актуал вазифани амалга оширишда идеология фронти жангчиларини тарбиялаб етиштирадиган олий ўқув юртлари, жумладан, шу йил ўзининг ўн йиллигини нишонлайдиган Тошкент давлат маданият институти алоҳида роль ўйнайди.

ТАШКИЛ этилганидан буён бу ерда олти ярим мингга яқин олий ихтисосли кутубхоначи ва клуб ходими тайёрланди. Студентлар контингенти бўйича бизнинг илм даргоҳимиз мамлакатдаги энг йирик маданият институтларидан бирига айланди.

Бизда ўқишга клуб ва кутубхонада ишлашга лаёқати бўлган, бу ишни чиндан севадиган қобилиятли йигит ва қизлар борган сари кўпроқ кирмоқда. Айниқса, сиртқи бўлим студентларининг состави анча яхшиланди. Маҳаллий маданият органлари ва муассасаларининг ёрдамида кейинги икки-уч йилда сиртқи бўлим асосан институтда ўқиш учун танланган ихтисоси соҳасида ишлайдиган кишилар, яъни кутубхоначи ва клуб ходимлари ҳисобига тўлдирилмоқда, бу эса маданий-маърифий таълимнинг самарадорлигини оширмоқда. Институт коллективи қишлоқ учун мутахассислар тайёрлашга катта эътибор бермоқда.

Маданий-маърифий иш мутахассисларини институт конкрет ихтисослар: клуб ишининг методист-ташкилотчиси, ҳаваскорлик, хор, рақс, театр, музика коллективларининг раҳбарлари, оммавий кутубхоналар, болалар адабиёти, техникавий адабиётлар библиографияси каби ихтисослар бўйича тайёрлайди. Бу республика эҳтиёжини тўлароқ ҳисобга олиш имконини беради. Масалан, республикада ашула ва рақс ансамбллари кенг тарқалганига қарамай, улар учун раҳбарлар тайёрланмасди. Биз бу масалани ҳал этиш йўлини топдик. Мана, уч йилдирки, институтда «ҳаваскорлик халқ хорининг раҳбари» ихтисослиги бўйича таълим йўлга қўйилди.

Ўқишни битириб чиқиб, жойларда ишлаётган ёш мутахассислар билан иш олиб бориш ҳам кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш, таълим-тарбия жараёнини такомиллаштиришнинг муҳим омилидир. Кейинги йилларда институт коллективи бу масалага эътиборни кучайтирди. Натижада ўтган йили институт кундузги бўлимини битирганларнинг 96 проценти тайинланган муассасаларга бориб ишга киришиб кетди.

Ёш мутахассисларни ишга тўғри тақсимлаш ва улардан самарали фойдаланиш кўп жиҳатдан маҳаллий маданият органлари ва муассасаларига боғлиқдир. Улар йўлланма билан келган ҳар бир ёш мутахассис ҳақида ғамхўрлик қилишлари, тегишли шароит яратиб бериб, шу район, муайян муассасада доимий ишлаб кетишига эришишлари керак.

Албатта, ёш мутахассисларнинг тақсимот бўйича юборилган жойларда ишлаб кетишларини таъминлаш институтнинг махсус кафедралари, деканатлари ва бутун коллектив эътиборида. Биз ҳозир шунга эришдикки, битирувчилар область маданият бошқармалари ихтиёрига эмас, балки оладиган маошлари ва лавозимлари аниқ кўрсатилиб, муайян муассасаларга юборилмоқда. Бироқ бу ҳам талабни тўла қондиролмайди. Ҳозир маҳаллий маданият органлари билан биргаликда қишлоқ, колхоз, совхоз ёки бутун бир район, биринчи навбатда қўриқ районларнинг кадрларга бўлган эҳтиёжини институт битирувчиларини группа-группа қилиб тақсимлаш йўли билан комплекс равишда қондириш масаласини ҳал қилишни режалаштиряпмиз. Айтайлик, муайян бир маданий-маиший комплексга бир йўла методист-ташкилотчи, бадиий раҳбар, балетмейстер, кутубхоначи, агитбригадага режиссёрини юбориш мумкин. Ёш мутахассисларни бундай тартибда тақсимлаш хўжаликнинг, қолаверса, унинг территориясида жойлашган маданият муассасаларининг социал буюртмаси тўлароқ қондирилишига ёрдам беради.

ИНСТИТУТ коллективининг асосий вазифаси — ҳар томонлама ўқимишли, юксак маданиятли мутахассислар — омманинг қобилиятли ташкилотчилари ва тарбиячиларини тарбиялаб етиштиришдир. Кадрлар тайёрлашнинг сифатини яхшилаш иши институтга студентлар қабул қилишдан бошланади. Афсуски, биз ҳалигача абитуриентлар тўплаш, улар составининг юқори сифатли бўлишига тўла эриша олганимиз йўқ.

Абитуриент танлаш маҳаллий маданият органлари ва муассасаларида бошланади. Ўқишга юборилган абитуриентлардан студентлар танлаб олиш ва студентлардан мутахассис тайёрлаш институтда амалга оширилади. Институтни битириб чиққанларнинг ҳақиқий мутахассис бўлиб узил-кесил шаклланиши учун олиб бориладиган тарбиявий ишлар яна жойларда давом эттирилади.

Институт ва маҳаллий маданият органлари ўртасидаги мустаҳкам ҳамкорлик кадрлар масаласини сифатли ҳал қилишнинг муҳим омилидир. Ҳозирча кўпгина областлар билан бундай ҳамкорликка эриша олганимиз йўқ. Бу ҳол областлар бўйича белгиланадиган план-топшириқнинг бажарилишига салбий таъсир этмоқда. Масалан, ўтган йили абитуриентларнинг кам юборилиши боисидан институтнинг кундузги бўлимига студентлар қабул қилиш план-топшириғи кўпгина областлар бўйича бажарилмай қолди. Худди шундай аҳвол сиртқи бўлимда ҳам содир бўлди. Институт сиртқи бўлимига олий маълумоти бўлмаган ходимларни юборишда ўзибўларчилик кайфияти ҳукм сурмоқда. Республиканинг йигирмадан ортиқ, чунончи Когон, Олот, Косон, Шеробод, Шаҳрисабз, Навбаҳор, Ўзбекистон, Баҳористон ва бошқа районларидан бирорта ҳам маданият ходими институтнинг сиртқи бўлимида ўқиш истагини билдирмаган. Наҳотки, бу районларда барча клуб ва кутубхона ходимлари олий маълумотли бўлса?

Маълумки, мамлакатимиздаги бошқа олий ўқув юртларида, жумладан маданият институтларида ишлаб чиқариш бирлашмаларининг йўлланмаси билан кўпдан кўп студентлар ўқийди. Бизда эса бу имкониятдан фойдаланилмайди. Институтимиз очилгандан бери бизда колхоз ёки совхоз стипендияси оладиган студентлар деярли бўлмаган, чунки бу ҳақда на меҳнат коллективлари, на маҳаллий маданият бўлимлари ғамхўрлик қилади. Биз, мутахассислар тайёрлашнинг сифатини ошириш ҳақида партия XXVI съезди ўртага қўйган ва КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида янада конкретлаштирилган вазифалар, биринчи навбатда идеология фронтининг актив жангчилари бўлган маданий-маърифий ходимларга ҳам тааллуқли эканини яхши тушунамиз.

Мактаб ислоҳотига оид ҳужжатларда педагогика олий ўқув юртларига ёшларни жалб этиш соҳасида белгиланган вазифалар маданият институтларига ҳам тўла тааллуқлидир, деб ҳисоблаймиз.

Маданий-маърифий ишнинг юқори малакали мутахассисларини тайёрлашга мана шундай системали ёндашиш маданият соҳасида кадрлар сиёсатининг тубдан яхшиланишига ёрдам беради.

А. МУҲАМЕДОВ,
Тошкент давлат маданият институтининг илмий ишлар бўйича проректори, педагогика фанлари кандидати, доцент.

СОЦИАЛИСТИК ТУРМУШ ТАРЗИ ТЎҒРИСИДА

«Социалистик турмуш тарзи» китобининг иккинчи, тўлдирилган нашри босмадан чиқди. Китобда социалистик турмуш тарзининг иқтисодий, социал-сиёсий ва идеологик асослари, унинг ахлоқий негизлари, асосий хусусиятлари ва афзалликлари кўриб чиқилади. Партия иқтисодий ва социал сиёсатининг, унинг идеологик ишларининг социалистик турмуш тарзини такомиллаштиришга самарали таъсири кўрсатиб берилган. Ҳозирги замон буржуазиясининг «Ғарбча турмуш тарзи» деб аталмиш сохта назариялари танқид қилинади.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди.

(ТАСС).

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ МАСАЛАЛАРИ

ШОВОТ НАМУНАСИ

Социал муаммолар қандай ҳал қилиняпти

Шовот район партия комитетининг қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш борасидаги фаолиятини обком бюроси маъқуллади. Ўшандан буён бир ярим йил вақт ўтди. Қишлоқларни шаҳар типида қайта қуриш ҳозирги деҳқоннинг ўсиб бораётган коммунал-маиший ва маданий эҳтиёжларини яхшироқ қондириш соҳасида шовотликлар тўплаган тажриба, бошлаган ибратли ташаббуслар эндиликда областдаги колхозлар ва совхозларга кенг ёйилмоқда.

Район хўжаликларини социал-иқтисодий ривожлантириш планини амалга оширмоқ учун, энг аввало, мустаҳкам моддий базани вужудга келтириш зарур эди. Чунки экономика билан турмуш даражаси бир-биридан ажралмасдир.

Районда эса қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш асосида қурилиш миқёсини кенгайтиришнинг иқтисодий замини яратилган. Сўзимизнинг далили тариқасида баъзи рақамларни келтирамиз. Беш йилликнинг ўтган уч йили ичида етакчи тармоқ — пахтачилик соҳасида белгиланган марралар эгалланди, планга қўшимча равишда 6 минг тонна пахта етиштирилди, ҳосилдорлик ўртача 40 центнерга етди. Ўтган йилнинг ўзида 1982 йилдагига нисбатан ўн бир миллион сўм кўп даромад олинди, пахтакорларнинг ўртача иш ҳақи бир йил ичида 25 процент ўсди. Пахтачилик ҳам, бошқа тармоқлар ҳам комплекс юксалаётганлиги туфайли хўжаликлар иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиб қолишди.

Шундай бўлса ҳам, ишлар силлиқ кўчавермади. Деҳқон психологияси билан ҳисоблашиш, эски тушунчани ўзгартириш керак эди, бунинг учун ақл-идрок, сабр-тоқат билан иш кўриш талаб этиларди. Хуторнинг, тарқоқ уйларнинг нимаси ёмон? Замонавий типдаги турар жой посёлкасида яшашнинг афзаллиги нимада? Ана шуларни тушунтириш, исботлаш ва ишонтириш зарур эди. Бошланғич партия ташкилотлари, қишлоқ зиёлилари бу борада озмунча куч-ғайрат сарфлашмади. Натижада одамлар хутор типидаги тарқоқ уйларга, газ, водопровод электр, радио ва телефон тармоқлари ўтказиш ортиқча сарф-харажатларга сабаб бўлишини, тарқоқ яшаш интизом ва уюшқоқлик, аҳиллик ва коллективизм руҳига ҳам мос эмаслигини тушуниб олишди.

Эндиликда райондаги барча колхоз ва совхозларда қишлоқ аҳолиси эҳтиёжини қондириш учун зарур шарт-шароитларга эга бўлган кўпгина замонавий уй-жой посёлкалари барпо этилган. Қатор хўжаликларда истиқболли бош план ва энг яхши лойиҳа асосида бунёд этилган таянч-намуна посёлкалари бор. Улар қиёфаси ва кўркамлиги билан шаҳардан қолишмайди.

«Москва» колхозининг «Ленинобод» посёлкасини мисолга олайлик. Деҳқон дидига мос дангиллама уйлар, яшил либосга бурканган кўча ва хиёбонлар, асфальт йўл ва йўлкалар кўзларни қувонтиради. Уйларга табиий газ, водопровод, электр ва радио тармоқлари ўтказилган. Ошхона, гараж, молхона, хуллас ҳамма нарса ўз ўрнида. Мактаб, боғча-ясли, маиший хизмат уйи, клуб, кинотеатр, чойхона, савдо, медицина шахобчалари — колхозчилар хизматида. Посёлка СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг иккинчи даражали дипломига сазовор бўлди. Шу нарса характерлики, колхозда қурилиш комплекс тарзда олиб борилади, уй-жойлар билан бир вақтда инженерлик коммуникациялари, хизмат кўрсатадиган тармоқлар ҳам қурилади. Яқинда чорвачилик комплекси ишга туширилди, айни вақтда «Чорвадор уйи» фойдаланишга топширилди. Бу ерда чорвадорлар дам оладиган, даволанадиган профилакторий ҳам бор. Бир вақтлар йигит ва қизларда фермага ишга бориш иштиёқи сустроқ эди. Ҳар томонлама қулай шарт-шароит яратилганлигини кўриб, катта ғамхўрликни ҳис қилган ёшлар ҳозир фермада ишлашга кўнгил хоҳиши билан йўлланма олишяпти.

«Партия XIX съезди» колхози экономикаси кейинги йилларда жадал суръатлар билан ривожланди, натижада қишлоқни шаҳар типида қайта қуриш ва турмуш маданиятини юксалтириш йўлида олға томон дадил қадамлар қўйилди. Ўнинчи беш йилликнинг бошларида 480 оила хутор типидаги 35 та кичик-кичик аҳоли пунктида яшарди. Ҳозирги вақтга келиб шу хуторлар тугатилган, бош план асосида учта посёлка бунёд қилинган. Ҳамма хонадонлар янги посёлкалардаги шинам уйларга кўчиб чиқишди. Ҳар бир уйда «зангори олов» ва Ильич чироғи порлайди, хонадонлар замонавий мебель ва рўзғор анжомларига эга. Мактаб, болалар боғчаси, маданият саройи ва бошқа жамоат бинолари қишлоқ чиройига-чирой қўшиб турибди. Колхозчилар савдо, медицина хизматидан, маиший хизматнинг кўпгина турларидан баҳраманд бўлмоқдалар. «Дўстлик гуллари» колхоз халқ ансамбли коллективи 1982 йилда жаҳон ёшлар фестивалида қатнашиб, Георгий Димитров номли олтин медалга сазовор бўлди. Колхозчилар орасидан санъаткор ҳам, зиёли ҳам, хуллас турли касб эгалари ўсиб етишяпти. Малакали ишчиларни айтмайсизми. Улар қишлоқдаги ёрдамчи корхоналарда меҳнат қилмоқдалар. Заррада қуёш акс этганидек, «Партия XIX съезди» колхози тимсолида ҳозирги деҳқоннинг камолоти ва қишлоқда маданий ҳаёт гуркираб яшнаётганлигини яққол кўриш мумкин.

Районнинг Киров номли, «Ленинград» ва Чкалов номли колхозларида, «Колос» «СССР 60 йиллиги» совхозларида қисқа вақт ичида обод ва кўркам уй-жой посёлкалари қад кўтарди, турмуш маданиятини юксалтириш соҳасида салмоқли ишлар амалга оширилди.

Қурилиш ишларини жадал суръатда, аъло сифатли олиб бориш учун фақат маблағнинг ўзи кифоя эмас. Объектларни бинокорлик материаллари билан ўз вақтида таъминлаш, қурилишда индустриал методларни, прогрессив усулларни жорий этиш, айниқса, муҳимдир. Район партия комитети пленуми ва халқ депутатлари район Совети сессиясида қишлоқ қурилишининг етилган масалалари муҳокама қилиниб, белгиланган тадбирларнинг ижроси назорат остига олинди, кўпгина муаммолар оператив тарзда ҳал этиляпти. Ишга тушириладиган объектларда штаблар тузилиб, ҳафталик якунлар таҳлил қилиб борилади. Бошланғич партия ташкилотлари, қишлоқ Советлари ижроия комитетлари қурувчилар ўртасида интизомни мустаҳкамлаш, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга катта эътибор бермоқдалар.

Қурилишнинг саноат базасини мустаҳкамлаш йўлида бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Ҳозирги кунда ҳар бир колхоз ва совхоз ўз ғишт заводи ёки цехига эга.

Район марказини обод қилиш яқинларгача қишлоқ посёлкаси ҳисобланган Шовотни замонавий шаҳарга айлантиришда қисқа вақт ичида кенг кўламда қурилиш ишлари амалга оширилди. Ўнинчи беш йиллик ва ўн биринчи беш йилликнинг ўтган даврида касалхона, поликлиника, юз минг томлик китоб фондига эга бўлган кутубхона, маданият уйи, савдо маркази қурилиб, ишга туширилди. Умумхалқ ҳашарида беш минг киши қатнашиб, маданият ва истироҳат боғи бунёд қилинди. Шовот канали соҳилида янги шаҳар қад кўтармоқда. Дам олиш зонаси, спорт-соғломлаштириш комплекси, 20 минг ўринли стадион, кинотеатр шу ерда жойлашган.

Шовотликлар чиройли қуришни ўрганиб олишган. Гўзал яшашни ҳам ўрганиш — уларнинг эзгу мақсади. Бу мақсад рўёбга чиқмоқда, қишлоқда гўзал фазилатли, юксак эътиқодли янги инсон камол топмоқда, янги анъаналар турмушга сингиб бораётир. Колхоз ва совхозларда маданият халқ университетлари ишлаб турибди. Кишиларнинг маданий савиясини, эстетик дидини ошириш, уйларни жиҳозлаш, тозалик ва орасталикка риоя қилиш масалаларига алоҳида аҳамият берилмоқда. Энг яхши қишлоқ посёлкаси, кўча учун баҳорда ва кузда ўтказиладиган кўрик-конкурс ибратли ишларни оммалаштиришга ёрдам бераётир. Турмуш маданиятини ошириш бўйича тузилган кенгаш, пенсионерлар, жамоат ташкилотлари, қишлоқ зиёлилари тўй маросимларини янгича ўтказиш ва янги анъаналарни турмушда қарор топтириш йўлида фаол иш олиб бормоқдалар.

Қишлоқ аҳолисининг турмуш маданиятини юксалтиришда кампаниячилик, шошма-шошарлик кетмайди. Бу масала доимий ва давомий характерга эга бўлган, ақл-идрок, ташаббус талаб этадиган, узоққа мўлжалланган тадбирлар комплексини ўз ичига олади. Муайян қийинчиликлар, ҳал этилмаган муаммолар ҳам учраб туради. Уй-жойлар ва жамоат бинолари кўплаб қуриляпти-ю, аммо уларни пардозлаш, ускуналаш ва жиҳозлашда қийинчиликлар юз бермоқда. Кўп ҳолларда мебель, бўёқлар, хўжалик буюмлари етишмаяпти. Ахир, ускуналанмаган клуб ёки боғча ҳувиллаб турганидан нима фойда? Кўпгина хонадонларда шахсий кутубхона, музика асбоблари, маданий буюмлар кўзга ташланмайди. Мактабларда спорт асбоблари ва тегишли формадаги кийимлар етишмайди. Сабаб нима? Йўқликдан эмас, эътиборсизликдан бўлса керак. Бунга ўхшаш камчиликларга барҳам бериш, қишлоқ меҳнаткашлари маданий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш чоралари кўрилиши зарур.

Шовот райони деҳқонлари ва чорвадорлари юбилей йили марраларини эгаллаш, Озиқ-овқат программасига кўпроқ ҳисса қўшиш иштиёқида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг маданий-маиший эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш, қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш режаларини собитқадамлик билан амалга ошириш — давр талабидир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Хоразм область, Шовот районидаги «Партия XIX съезди» колхози «Дўстлик гуллари» ашула ва рақс ансамбли Хоразмдагина эмас, балки республиканинг барча областлари, шунингдек, қардош Туркманистон ва Қорақалпоғистон АССРда ҳам шуҳрат қозонган. Ўтган йили Болгарияда ўтказилган бадиий коллективларнинг халқаро фестивалида у олтин медаль билан тақдирланган эди. Ҳозирда ансамбль Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги юбилейига янги концерт программаларини тайёрламоқда. Суратда: ансамбль қатнашчиларидан А. Каримов, Ж. Шарипов, З. Отажонова ва З. Абдуллаева.

К. Отаев (ЎзТАГ) фотоси.

ЯНГИЛИКЛАР

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

● Задарё районидаги «Наманган» совхози пахтакорлари бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини қабул қилишган. Ҳозирги кунда барча майдонлардаги ғўзалар яхши ривожланмоқда. 120 нафар тажрибали сувчи ўсимликни обиҳаётга қондиришяпти. Мелибой Толипов, Қодирали Ашуров, Абдуносир Раҳмонов каби моҳир механизаторлар ғўза қатор ораларига ишлов беришда жонбозлик кўрсатишяпти.

И. НИШОНОВ.

ФАОЛЛИК

● Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, коммунист Маҳмуд Аҳмедов 35 йилдан бери дала ишларида фаоллик кўрсатиб келяпти. Ҳозир у Нишон районидаги Қ. Маркс номли совхозда илғор пахтачилик бригадасига бошчилик қилмоқда. Бригада миришкорлари 120 гектар майдонда ипак пахта етиштиришяпти. Ҳозир ҳар туп ғўзада 18—20 тадан тўқ кўсак бор.

Х. НАЗАРОВ.

ЯНГИ МАРОСИМЛАР — ҲАЁТГА!

● Хўжаобод район партия комитети тўй ва бошқа маросимларни янгича, яъни кам сарф-харажат қилиб, кўнгилдагидек ўтказиш масаласига жиддий эътибор бермоқда. Яқинда шу хусусда район кенгаши ўтказилди. Йиғилишда тўй ва бошқа маросимларни янгича ўтказиш юзасидан тавсиялар қабул қилинди. Бундан буён шу тавсияларга қатъий амал қилинган ҳолда иш олиб борилади.

Т. ЖАЛОЛОВ.

ЮРТ БОЙЛИГИ

● Чортоқ райони марказида медицина билим юрти ҳамшира бўлишни орзу қилган қизлар учун ўз эшикларини очди. Бу ерда Наманган, Андижон областлари ҳамда қўшни Қирғизистондан келган 120 талаба билим олади. Улар билим юртини тамомлагач район, шаҳар ва қишлоқ касалхоналарида ҳамда медицина пунктларида эл соғлиғи йўлида хизмат қиладилар.

М. ТОЖИДДИНОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ҚАТЪИЙ ҚОРАЛАНМОҚДА

Жаҳон жамоатчилиги АҚШ президенти Р. Рейганнинг тинчлик иши учун душманликдан иборат хатарли хуружини қатъиян қораламоқда. Бундай феъл-атвор аввало ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг раҳбарлари ўз халқларининг тақдири учун, инсониятнинг тақдири учун ўз зиммаларидаги юксак масъулиятга зиддир.

ВАШИНГТОН. Америка журналистлари Оқ уйдан ТАСС баёнотига нисбатан муносабатини билдиришига эришиш учун зўр бериб уринмоқдалар. ТАСС баёнотида АҚШ президентининг масъулиятсизларча луқмасига принципиал баҳо берилган. Оқ уй ўртага қўйилган саволларга тўғридан-тўғри жавоб қайтаришдан ўзини олиб қочиб ҳамон лом-мим демаяпти.

Шунга қарамай Рейганнинг СССРга нисбатан душман ва тинчлик учун хатарли хуружини қоралаб билдирилаётган фикр-мулоҳазалар оқими давом этмоқда. Матбуот материалларида таъкидлаб ўтилаётганидек, Рейганнинг қилиғи-тасодифий ҳол бўлмай, балки АҚШ ҳозирги маъмуриятининг халқаро ишлардаги милитаристик, авантюрачилик тафаккури ва йўлининг ифодасидир.

«Вашингтон пост» газетаси АҚШ президентининг Совет Иттифоқини бомбардимон қила бошлашга тайёрлиги тўғрисида андишасизларча айтган гапларини қоралаётган американликларнинг хатларини босиб чиқарди. Вашингтонда яшовчи К. Лотмэн деган аёл қуйидагиларни ёзади: «Президент Совет Иттифоқини эмас, балки бирон-бир аэропортни бомбардимон қилиш нияти борлиги тўғрисида бирон нарса деганида эди у жиноят қилишда тобланган ва то қамашгача қаттиқ жазоланиши мумкин эди. Миллионларча кишиларни қириб ташлашни назарда тутган ва президентнинг ядро урушига нисбатан ҳақиқий муносабати хусусида бутун дунёда ташвишни жуда кучайтириб юборган таҳдид учун жазо худди шундай қаттиқ бўлишини таклиф этаман. Американликлар ноябрь ойида сайлов участкаларида ўз ҳукмларини чиқарадилар, деб умид қиламиз».

ОТТАВА. Монреалда чиқадиган **«Газетт»** эндиликда жаҳон халқлари ташвишланиш учун яна ҳам кўпроқ асосга эга бўлиб қолганлигини ёзиб, Рейганнинг масъулиятсизлик билан айтган луқмаси президентнинг ўзини яққол таърифлаб бераётганлигини уқтиради. Президент дўқ-пўписалар қилиш ўрнига Совет Иттифоқига нисбатан ҳақиқатан ҳам конструктив сиёсат ўтказиш тўғрисида ўйлаб кўрса бўлур эди.

ТОКИО. Япониянинг «Асахи» газетаси ёзади: Рейган шунинг учун зўр ташвиш уйғотдики, буюк давлатнинг раҳбари ядро урушини бошлаш билан таҳдид қилди. Биз Рейганнинг ана шу гапида унинг Совет Иттифоқига «ёмонлик империяси» деб оддий назар билан қараши намоён бўлганлиги хусусида хавотирланмаслигимиз мумкин эмас.

ПРАГА. Жаҳон халқлари, деб таъкидлайди Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси, Рейганнинг душманликдан иборат урушқоқлик руҳидаги қилиғини қатъиян қораламоқдалар. Бу қилиқ Америка президентининг хатарли авантюрачилик позицияларини яна бир бор тасдиқлади. Ҳозир Оқ уй масъулиятдан қочишга уриниб найранг ишлатмоқда. Лекин у ғазаб тўлқинини пасайтира олмайди.

(ТАСС).

Афғонистон Демократик Республикаси кенг халқ оммаси Савр инқилоби ютуқларининг ҳимоясига отланган.

Суратда: инқилоб ҳимоячиларидан бири.

Г. Байков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

КЕСКИНЛИК ЎЧОҒИ

ҚОҲИРА, 18 август. (ТАСС). Қизил денгизда НАТО блокининг қуролли кучлари йиғилганлиги натижасида у кескинлик ўчоғи бўлиб қолди. Ҳозирги пайтда у ёққа Американинг икки кемаси ва еттита минадан тозаловчи вертолёти, Англиянинг бешта ва Франциянинг иккита кемаси юборилган. Франциянинг яна иккита кемаси уларга қўшилгани бормоқда.

Американинг минадан тозаловчи вертолётлари кеча мина қидириб Саудия Арабистони соҳил бўйи сувини текширишга киришди. Бу жойларда мина портлаши шу районга НАТО блоки кучларини ташлаш учун баҳона бўлганди. Бошланган операцияда Американинг 1400 ҳарбий хизматчиси қатнашади, деб эълон қилди Пентагон.

ДАМАШҚ, 18 август. (ТАСС). Араб халқлари Яқин Шарқ марказий районида НАТО блокининг ҳарбий гуруҳлари пайдо бўлганлигидан ташвиш ва ҳавотирда. Ҳафталик «Ал-Хадаф» газетасининг фикрича, Вашингтон Ливанда муваффақиятсизликка учраб, Форс кўрфази мамлакатларига янги мустамлакачилик доктринасини ўтказа олмагач, «мина кризиси» деб аталмиш мана шу аҳволни вужудга келтирди ва араб мамлакатларидаги ҳарбий кучларини зўрайтириш учун мана шу тангликдан фойдаланиб қолишга уринмоқда.

АҚШ ва унинг иттифоқчиларининг араб давлатлари ички ишларига қуролли аралашувдан иборат ҳозирги йўли, бу давлатларни Вашингтон ҳарбий стратегиясига жалб этишга уринишлари арабларгагина эмас, балки бутун дунё халқларига жиддий хавф-хатар солади, деб ёзади пировардида «Ал-Хадаф».

ҲИНДИСТОНДА ТАЙЁРЛАНГАН

15 август куни Москвада, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг энг катта павильонларидан бирида очилган Ҳиндистоннинг миллий виставкаси мустаҳкамланиб бораётган Совет-Ҳиндистон дўстлигининг, иккала мамлакат ўртасида кўп соҳалардаги ҳамкорликнинг ёрқин далили бўлди. Ҳинд халқининг миллий байрами — Мустақиллик кунида кўргазма тепасида дўст мамлакатнинг байроғи кўтарилганлиги рамзий ҳодиса бўлди.

Кўргазманинг бош директори Н. Л. Лакханпал уқтириб ўтганидек, бу виставка ҳамкорликнинг қўшимча имкониятларини очиши, унга янги омил бахш этиши лозим.

Кўрик ўзаро манфаатли ҳамкорликни чуқурлаштириш ва кенгайтиришда, анъанавий Совет-Ҳиндистон дўстлигини мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаши лозим, деб уқтирилди виставкани очиш маросимида. Бу маросимда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ва Ҳиндистон кема қатнови ҳамда транспорт министри В. Б. Редди қатнашдилар.

(ТАСС).

ПОЛИЦИЯ ЎЗБОШИМЧАЛИГИ

ЛОНДОН, 18 август. (ТАСС). Ольстерда яқинда маъмурлар Белфастдаги тинч намойиш қатнашчиларидан қонли ўч олганликлари натижасида вужудга келган ниҳоятда қалтис вазият ўзгармай турибди.

Вилоятнинг турли районларида ўз-ўзидан норозилик намойишлари, полиция билан тўқнашувлар бошланиб кетмоқда. Белфастдаги стадионлардан бирида ёшларнинг катта бир группаси яна пластик ўқларни ишлатган полициячиларга қарши ҳақиқий жангга киришди. Дастлабки маълумотларга кўра, 60 га яқин киши жароҳатланди, неча ўнлаб киши қамоққа олинди.

Лейбористлар партиясининг таниқли арбоби, парламент депутати А. Вежвуд Бенн Ольстердан инглиз қўшинлари олиб чиқиб кетилсин деб қатъий талаб қўйди. Бу талаб шу депутат ишлаб чиққан Шимолий Ирландия хусусидаги қонун лойиҳасида баён қилиб берилган. У бу лойиҳани шу куз парламентнинг навбатдаги сессияси очилганидан сўнг жамоа палатасининг муҳокамасига қўйиш ниятида. Консерваторлар ҳукумати истаганидек Шимолий Ирландия проблемасини ҳарбий йўл билан ҳал этиш имконияти тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмаслиги очиқ-ойдиндир, дейилади ҳужжатда. А. Вежвуд Бенн М. Тэтчер кабинетининг Шимолий Ирландияга нисбатан ниятлари католик аҳолининг ҳуқуқлари ва эркинликлари зиёнига кўпчилик протестантлар устунлигини ҳимоя этиш билангина чекланиб қолмаётганлигини алоҳида кўрсатиб ўтди. «Ольстердаги қўшинларимиз протестантлар жамоасини «ҳимоя этиш»дан кўра НАТО блокининг манфаатларига хизмат қилаётганлигини британияликлар билиб қўйишлари лозим» деб таъкидлади лейборист депутат.

МАЪМУРЛАР ҲОМИЙЛИГИДА

ДЕҲЛИ, 18 август. (ТАСС). Покистон маъмурларининг ҳомийлиги билан Американинг махсус маҳкамалари Афғонистон Демократик Республикасига қарши курашаётган афғон босмачиларининг тўдаларига қурол-яроғ етказиб бериш учун ҳамон Покистон территориясидан фойдаланмоқдалар. Бу ерга етиб келган хабарларга кўра, кейинги вақтларда Афғонистоннинг чегара районларига АҚШдан, бошқа Ғарб давлатларидан ва Хитойдан кўп миқдордаги қурол-яроғ, шу жумладан тўплар, ракеталар ва зенит ракеталари келтирилган.

Ўша хабарларга кўра, Покистон территориясидаги машқ марказларида тайёрланган босмачиларнинг бўлинмалари қўпорувчилик ҳаракатларини бажариш учун АДР территориясига ташлаб кетилмоқда.

БОНН, 18 август. (ТАСС). Гарчи ГФР АДР билан дипломатия муносабатлари боғлаб келган бўлса ҳам, Ғарбий Германия маъмурларининг ижозати билан Боннда афғон аксилинқилобчиларининг «ахборот бюроси» очилди. «Генерал-анцагер» газетасининг уқтириб ёзишича, бу «ваколатхона» бутун Ғарбий Европада шу турдаги бирдан-бир маҳкамадир. Босмачиларнинг мана шу қароргоҳи фаолият «доираси» ашаддий контрреволюцион пропаганда олиб боришни, турли муассасалар билан «зарур алоқалар» ўрнатишни, турли гуруҳларнинг фаолиятини «мувофиқлаштириб» туришни ўз ичига олади.

«Ахборот бюроси» ўзининг газандалик характерини дарҳол амалда намойиш этди. Яқинда газандалар гуруҳи АДРнинг Бонндаги элчихонасини босиб олишга уриниб кўрди. «Бюро» шу газандаларнинг дўқ-пўписадан иборат гиж-гижловчилик баёнотларини зудлик билан тарқатиб, бундан буён ҳам зўравонлик ва газандалик усулларини ишга солаверишга чақирди.

ЎРИНЛИ ТАШВИШ

ДЕҲЛИ. Покистон ядро қуролини қўлга киритиш учун зўр бериб ҳаракат қилаётганлиги Ҳиндистонни жуда ташвишга солмоқда. Республика бош министри Индира Ганди парламентнинг фан масалалари билан шуғулланувчи маслаҳат комитети бу ерда бўлиб ўтган мажлисида сўзлаган нутқида шу ҳақда гапирди.

Бош министр депутатларнинг алоҳида диққат-эътиборини ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномага Исломобод ҳамон қўшилмаганлигига, ядро қуроли синовларини қисман тақиқлаш тўғрисидаги шартномани ратификация қилмаганлигига ва атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланаётган мамлакатлар учун МАГАТЭ белгилаб қўйган чеклашларни бузаётганлигига қаратди. (ТАСС).

РАСМИЙ ҲУЖЖАТЛАР СИФАТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 18 август. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хавфсизлик Кенгашининг ва БМТ Бош Ассамблеяси бўлажак 39-сессиясининг расмий ҳужжати сифатида ТАСС баёнотининг тексти тарқатилди. Мазкур баёнотда ТАСС шуни маълум қилиш ваколатини олганки, Совет Иттифоқида АҚШ президентининг СССРга нисбатан мисли кўрилмаган душман ва тинчлик учун хатарли луқмасини қоралайдилар.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ИШ ҚИДИРИБ

Сан-Франциско шаҳри марказида жойлашган «Рамада ренессанс» меҳмонхонаси олдида тумонат одам. Улар тонг саҳардан бу ерга келишган. Навбат жуда секин ўтмоқда, одамлар дилгир... Лекин нима илож. Улар навбат кутиб туришга мажбур. Бу ерда 400 та бўш ишчи ўрнига 7 мингдан ортиқ киши ишга кириш учун навбат кутиб туришибди. Улар коллежларни битириб чиққан маълумотли мутахассислар, малакали ишчилар, бир неча йиллик стажга эга бўлган инженерлар, турли идораларда хизмат қилган ходимлардир. Улар швейцарлик, идиш-товоқ ювувчилик, дастёрлик, фаррошлик ва бошқа хизматларга киришга астойдил рози бўлишган. Навбат кутиб турганларнинг кўпчилиги бир неча йиллардан бери иш қидиришади. «Ишонасизми, бизда иш топиш амри маҳол, — дейди Лоуренс Прескотт. — Менинг касбим операторлик. Лекин ҳозирги пайтда қандай юмуш бўлса ҳам рози бўлишга мажбурман. Чунки менинг оилам, болаларим жуда муҳтожликда яшашяпти. Бир йилдан буён тўғри келган юмушларни бажариб келяпман. Энди бундан буён тоқатим тоқ бўлди.

Бундай манзаралар АҚШнинг жуда кўп шаҳарларидаги оддий бир воқеага айланган. Чунки мамлакатда ишсизлик энг ўткир социал проблемалардан бирига айланиб қолди. Масалан, Америка штатлари ичида аҳоли ғоятда зич жойлашган Калифорнияда умумий ишга яроқли аҳолининг 8 проценти ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилган. Мамлакат бўйича ишсизлик 8,5 процентни ташкил этмоқда. Бу фақат расмий маълумотлардаги рақамлардир. Касаба союз ҳамда ҳар хил жамоат ташкилотларининг маълумотларига кўра, ҳозир мамлакатда ишсизлик 15 миллион кишидан ҳам ортиб кетган. Лекин бу аҳволга Оқ уй лом-мим демай келмоқда.

НОЧОРЛИК

Ночорлик, социал адолатсизлик, кишиларнинг қашшоқлиги жаҳондаги индустриал жиҳатдан ҳар тарафлама ривожланган мамлакат бўлмиш Германия Федератив Республикасида ҳам оддий бир воқеага айланиб қолди. Айниқса ёшларнинг аҳволи мушкуллашиб кетди. Уларни фойдали меҳнатга жалб этиш ҳамон ўлда-жўлда қолиб кетаётир. Бу ҳақда немис бирлашган касаба союзлари федерал правлениесининг аъзоси Ильза Брузес ачиниб гапиради: «Бизда ёшлар бутунлай ўз ҳолига ташлаб қўйилган деса бўлади. Йигит ва қизларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш жараёнига жалб этилмаган. Бу ҳол жамиятда хунук воқеаларнинг содир бўлишига сабаб бўлаётир».

Чиндан ҳам мамлакатда ёшларга касб-кор ўргатиш ғоятда ночор аҳволда. Ильза Брузеснинг тахминича бу иш учун камида 2 миллиард марка сарф қилиниши керак. Лекин Бонн маъмурияти қуролланиш учун миллиард-миллиард сўмлаб маблағ ажратса ҳам, бу энг зарур социал проблема учун атайин хасислик қилмоқда.

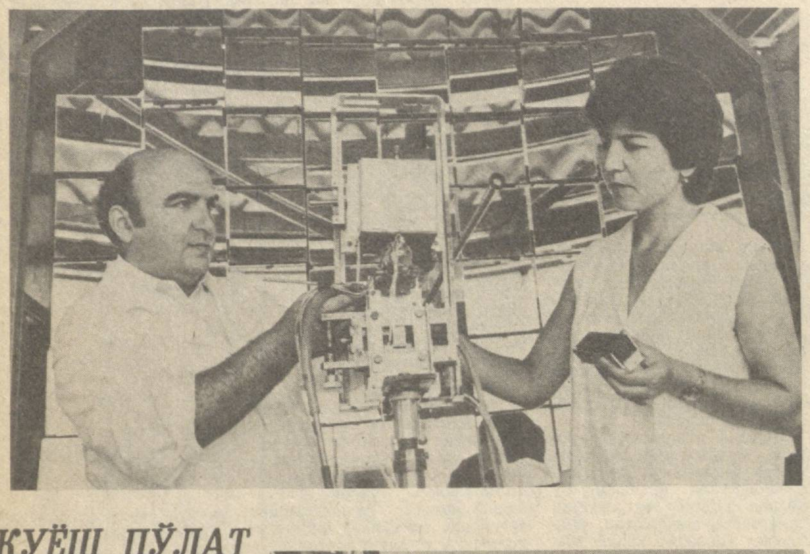

ҚУЁШ ПЎЛАТ ЭРИТАДИ

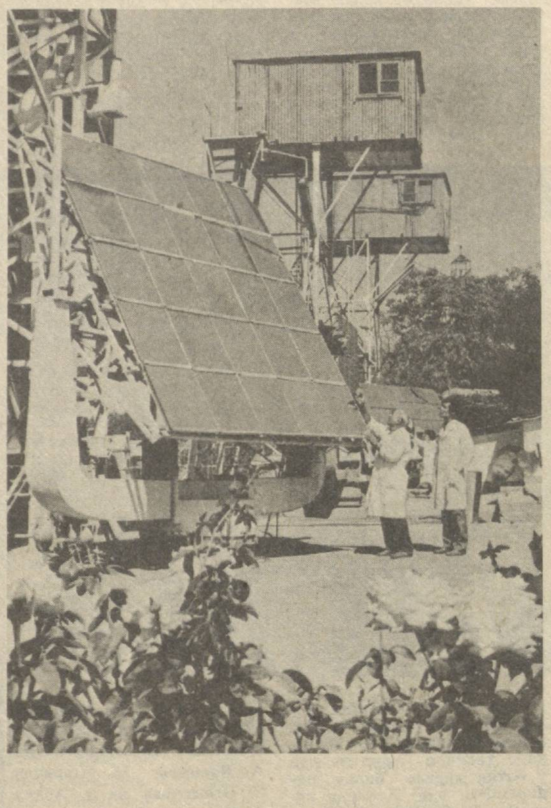

Октябрь қуёшидан нур эмган ўлкада инсон ақл-заковати ҳайратомуз ишларни амалга оширишга қодир. Бунга суюкли Ўзбекистонимиз, унинг шавкатли ишчилари, мириш-кор деҳқонлари, изланувчан олимларининг меҳнат зафарлари мисол бўла олади.

Республикамиз Фанлар академияси қарамоғидаги илмий муассасаларнинг ўзида олиб борилаётган фундаментал ва амалий ишларга аҳли жаҳон қойил қолмоқда. Бизнинг кунларга келиб қуёш ҳам том маънода Ўзбекистон олимлари измига бўйсунмоқда. Тошкент яқинида «Қуёш» деб аталмиш илмий-ишлаб чиқариш комплекси барпо этилмоқда. Шу пайтгача илмий тавсиялар асосида қуёш ёрдамида сув чучитилиб, уй иситилиб, электр токи ҳосил қиладиган станциялар барпо этилган ёки этилаётган бўлса, эндиликда янги комплексда металл эритилади! Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг С. В. Стародубцев номидаги Физика-техника институти олимлари илмий режасининг амалий ифодаси бўлмиш бу комплексда офтоб нурларини жамлаш йўли билан ҳароратни тўрт минг даражага етказиш мумкин. Бундай «қуёш қўраси»да саноат йўсинида олинган металл шу қадар соф бўладики... Ҳозирча у лаборатория йўсинида ҳосил қилинмоқда. Ҳадемай комплекс ишга тушиб, замонавий техника манфаатлари йўлида юзлаб тонна шундай металл тайёрланади.

Р. ҚОСИМОВ.

Суратларда: 1. Институтнинг етакчи инженери Г. Арушанов билан катта инженер Ф. Солиҳова навбатдаги тажриба ўтказишга ҳозирланмоқдалар. 2. Институтнинг илмий-тадқиқот тажриба майдони. Қуёш қўраси шундай қурилмалар ёрдамида қиздирилади.

В. Казанцев фотолари. (ЎзТАГ).

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

РАПОРТ БЕРИЛДИ-Ю, АММО...

Оқдарё районидаги қирқ тўртта мактабда биринчи сентябрда 15 минг 600 бола ўқиш бошлайди. Янги ўқув йилига тайёргарлик, таълим-тарбия ишларини яхшилаш, ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар билан танишиш мақсадида яқинда шу районда бўлдик. Район халқ маорифи бўлими раҳбарлари бу борада кўпгина вазифалар бажарилганини, маърифат даргоҳларини жорий ва капитал ремонт қилиш муваффақиятли тугаллланганлиги ҳақида 18 июлдаёқ область халқ маорифи бўлимига рапорт берилганлигини таъкидлашди.

Бундай қараганда ҳамма иш жойида. Рапортга ишонадиган бўлсак, мактаблар аллақачон ўқув йилига бекаму-кўст шайлаб қўйилган. Амалда эса бутунлай бошқача манзара кўзга ташланади. Кўпгина мактаблар ремонти чала ётибди. Район халқ маорифи бўлимининг мудири И. Қиличевнинг айтишича, ремонт учун бўёқ, оҳак, цемент ва бошқа зурур қурилиш материаллари етишмаслиги оқибатида судралиш юз бераётган эмиш.

Ремонт ишлари айниқса райондаги 15-ўрта, 27-, 46-саккиз йиллик мактабларда ўлда-жўлда. Янги ўқув йилида 400 дан зиёд ўғил-қизни бағрига оладиган 15-ўрта мактабда аҳвол айниқса ачинарли. Ўқув йили бошланай деяпти-ю, мактаб коллективи ҳали ремонт ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаган. «Биз ҳозирча фақат деворларни оқладик, — дейди мактаб илмий бўлим мудири Улуғмурод Исматуллаев. — Эрта-индин бошқа юмушларни ҳам битирамиз».

Унинг бепарволик билан айтган гапларига ажабланган ҳолда ичкарига кирдик. Коридор шунчалик тўзиб ётардики, қадам босгулик жой йўқ. Пол ҳам, шифт ҳам ўйилиб кетган, яқин-ўртада устанинг қўли тегмагани шундоққина сезилиб турибди. Синфхоналар бундан ҳам баттар. Устига устак бирорта ҳам парта ремонт қилинмаган, аксарияти яроқсиз. Мактабнинг каттагина спорт майдончаси бор экан. Аммо қаровсизликдан янтоқзорга айланаёзибди, бир қисмини эса сув босган. Мактаб ошхонаси учун бошланган кичикроқ бино қурилиши, икки йилча вақт ўтибди ҳамки чала.

Райондаги 46-саккиз йиллик мактабда ҳам худди шу хил камчиликлар кўзга ташланади. Ҳар иккала мактаб оталиғини зиммасига олган «Гулистон» колхози правлениеси ва партия ташкилоти бундай ачинарли аҳволга беларво қараб келаётгани ниҳоятда ажабланарлидир.

Ремонт ишлари 40-ўрта мактабда ҳам кўнгилдагидек ўтказилмаган. Баъзи фан кабинетлари, парталар тўла тартибга келтирилмаган. Коридор, синфхоналарни рисоладагидек жиҳозлаш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Мактаб биноси типовой бўлса ҳам, унинг ўқув-моддий базаси талабга жавоб бермайди. Масалан, ўтган қиш мавсумида синфхоналарни мўътадил иситиш имкони бўлмади. Ишдан чиққан иситиш системасини тузатиш мақсадида 1984 йил бошида қиймати 12 минг 400 сўм бўлган лойиҳа-сметa ҳужжати тузилди. Аммо, бу борада шу кунгача бошқа бирор тайинли иш қилинмади. Ёрилиб ишдан чиққан батареялар, қувурлар алмаштирилиши керак. Худди шу нарсалар топилмаётган эмиш!

Район маркази — Лойиш посёлкасида 1973 йилда ишга туширилган 45-ўрта мактабда ажиб ҳангомага дуч келдик. Пишиқ ғиштдан тикланган бу муҳташам бино мингдан зиёд болага мўлжалланган. Бу типовой мактабда ўқувчилар учун барча зарур шароит мавжуд бўлса керак, деб ўйласангиз янглишасиз.

Лойиҳа-смета ҳужжатида қиймати бир миллион сўмдан ортиқ бўлган мазкур бинони Самарқанддаги 15-қурилиш трестига қарашли 3-механизациялашган кўчма колонна коллективи барпо этди. Қурувчилар бажарган иш сифатини ҳеч ким назорат қилмаган. Шунинг учун ҳам улар мендан кетгунча қабилида иш тутишган. Айниқса бино устини ёпишда лойиҳадан четга чиқилган, қора қоғоз, қатрон каби материаллар «тежаб» қолинган. Оқибатда ёғин-сочинли кунлар бошлангач, ўқувчиларнинг ҳам, ўқитувчиларнинг ҳам юраги безиллайди. Негаки томга сув тўпланади-ю, ичкарида «чаккабазм» бошланади. Учинчи қаватдаги бирорта ҳам синфхонада дарс ўтиб бўлмайди. Чакка қуйи қаватларга ҳам сизади. Салкам ўн бир йилдан буён аҳвол шу. Ўтган ўқув йилининг қишки, баҳорги мавсумларида чаккада қолиб, яхши иситилмаган синфхоналарда тайинли дарс бўлмагани ўз-ўзидан маълум. Мактаб томи катта маблағ сарфланиб, бир неча марта ремонт қилинди. Лекин фойдаси бўлмади. Томни шифер билан ёпиш ҳақидаги таклифни амалга ошириш масаласи ҳамон муаммолигича турибди.

Шу йилнинг бошларида бу ерда алоҳида буғ қозони қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжати тузилди, 26 минг 935 сўм маблағ ажратилди. Бироқ ҳанузгача бу маблағ ўзлаштирилган эмас. Иморат томини мустаҳкамлаш учун 2.300 дона шифер, 200 кубометр ёғоч-тахта керак. Ҳозирча бу материаллар топилмаётир. Наҳотки, аҳвол эски тос, эски ҳаммомлигича қолаверса?

Оқдарё район халқ депутатлари район Совети ижроия комитети мактаб-маориф ишидаги бу камчиликларни бартараф этиш тадбирларини кўриши лозим. Ҳар бир илм ўчоғини янги ўқув йилига пухта ҳозирлаб қўйиш шу куннинг энг муҳим вазифаларидан бири эканлигини унутмайлик.

А. ДИЛМУРОДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимига қарашли
САБЗАВОТ, ПОЛИЗ ВА КАРТОШКА ЭКИНЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ
Тошкент бир йиллик сабзавоткор-картошкачи мастерлар тайёрлаш мактаби
1984—85 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб колхоз ва совхозлар учун: **сабзавотчилик, полизчилик ва картошка экинлари бўйича малакали техниклар, сабзавот, полиз ва картошка ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш бўйича технолог кадрлар тайёрлайди, сабзавоткорларни ва картошкачиларни малакасини оширади ва қўшимча равишда шофёрлик касбига ўргатади.**

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ.

Мактаб колхоз ва совхоз йўлланмаси билан 8-10 синф маълумотига эга бўлган, сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик ҳамда сабзавот ва картошка уруғчилиги соҳасида иш стажи бўлган шахсларни қабул қилади. Ўқишга юборилган колхоз аъзолари ва совхоз ишчи-хизматчиларига иш жойидан ўртача ойлик маош сақланади.

Ўқувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Мактабга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (аттестат ёки гувоҳнома), ўқишга юборилганлиги ҳақида ўзи ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), 3 дона фотосурат (3х4 см.), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, мактаб директори номига ариза.

ЎҚИШ — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мактаб адреси: Тошкент область, Тошкент райони, «Киров» қишлоқ совети. Тошкент шаҳри, Калинин майдонидан 154, 174, 293-автобусларда «Институт» бекатигача борилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
14-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984—85 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, қўлда пайвандлаш бўйича электр-пайвандчи, фрезерчи, электромонтер, металларга совуқ ҳолда қирқиб ишлов бериш бўйича токарь-универсал, ОТК контролери, прессловчи-штамповкачи, машинада контактли пайвандлаш бўйича электр пайвандчи.

Ўқиш муддати — 1 йил ва 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртида 3 йил ўқиганларга ҳунар-техника билим юртини тугатганлиги тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганларга бепул кийим-бош (иш кийими ва дам олишда кийиладиган кийим), уч маҳал иссиқ овқат берилади. Ўрта маълумотлиларга эса ҳар ойда 72 сўмдан стипендия тўланади. Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар. Бошқа шаҳарликлар секция типидаги ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар мажбурий ишлаб беришни ўтамай олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма оладилар.

Билим юртида техника ижодкорлиги, бадиий ҳаваскорлик, фототўгарак, спорт секциялари ишлайди. Чорвоқ посёлкаси районида ўқувчиларнинг ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, соғлиғи тўғрисида справка, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700050, Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гете кўчаси, 54-уй (21, 49 автобусларнинг «14-билим юрти» бекати).

АВГУСТ

Борлиққа бир майин сокинлик инди,
Қуёш ҳам тушди-ку асаб отидан.
Хилват гўшаларга салқинлик қўнди
Дарё эпкинидан, ел қанотидан,
Қадрдон, эй август, хуш келдинг элга,
Шира-шарбатларга мураббий фасл.
Ўзинг хуш ёқурсан шайдойи дилга.
Намхуш ҳавойингда етилур ҳосил.
Боғлар тароватни, ҳусни ўзгача,
Қовунлар бўйини сочар димоққа.
Оромгоҳлар чорлар то кеч кузгача.
Дил қурғур интилар чашма-булоққа.

Дала соҳибига таъзим этурман,
Асил неъматларга ўзи-ку доя.
Мен нечук қалбимга дариғ тутурман.
Ахир, унга меҳрим била ниҳоя.
Август! Сен деҳқоннинг чўнг омадин
бер.

Ҳосил чўғларидан қизарсин юзи.
Бахтли манглайларда йилтилласин тер,
Олса — олтин бўлсин, зар кийсин ўзи.

Аҳмад. ҲАСАНОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ДЎСТЛИК-84:

МЕДАЛЛАР ВА РЕКОРДЛАР

Социалистик мамлакатлар спортчилари ўртасида ўтказилаётган «Дўстлик-84» халқаро мусобақаси тобора қизғин тус олмоқда. Ватанимиз пойтахтида Дўстлик байроғи ҳилпираб, мусобақа машъаласи бир неча кундан бери порлаб турибди. Москва Олимпиадасининг объектлари ҳамда қардош мамлакатларнинг энг яхши спорт масканларида турли миллат ва элат вакилларининг ўзаро мардона беллашувлари, медаль ва совринлар учун баҳслари мароқли тус олмоқда.

Енгил атлетика, чавандозлик, сувга сакраш, бадиий гимнастика сингари спорт турлари бўйича мусобақаларга якун чиқариб бўлинди. Улан-Баторда курашган самбочилар ўртасида ғолиблар кеча аниқланди. Велопойга, сузиш, мерганлик, чим хоккей, волейбол, сув тўпи, теннис бўйича кучлилар сараланмоқда.

Ирина Мешчински (ГДР) диск улоқтиришда 73,36 метрли маррани эгаллаб, жаҳон рекордини ўрнатди. Галина Мурашова (СССР) 72,14 метрли натижа билан кумуш медали совриндори бўлди. Бу натижалар Лос-Анжелес Олимпиадасида эришилган ютуқлардан анча юқори эканини алоҳида таъкидлаш керак. Москвалик Ирина Подъяловская 800 метрга югуриб, бир минут 57,31 секундли натижа билан ғалабага эришди. Унинг командадоши Н. Гончарова эса етти кураш бўйича 6474 очко тўплаб, ғолиблик супасининг биринчи поғонасини эгаллади.

Республикамиз вакиллари ҳам мухлисларни қувонтиришди. Чунончи, тошкентлик Александр Харлов конкурсдан ташқари иштирок этиб, 400 метрга тўсиқлар оша югуришда 50,09 секундли натижа кўрсатди. Александр маррада биринчи бўлган бўлса, чирчиқлик Людмила Бутузова баландга сакрашда маҳорат намойиш этди, умуман уч спортчи бир хил натижа кўрсатиб, 196 сантиметрли маррани эгаллашди. Хакамлар уларнинг уринишлари бўйича жаҳон рекордчиси болгар Людмила Андоновага олтин, Людмила Бутузовага кумуш, жаҳон чемпиони ростов-донлик Тамара Биковага бронза медаль беришни лозим топишди.

Солдат мактублари

МЕҲНАТ ҚУВОНЧИ

● Кеч соат ўн бир. Ҳарбий қурувчилар эндигина уйқуга кетишган эди. Бирдан телефон жиринглади:

— Рота бўйича навбатчи кичик сержант Назаров эшитади.

— Нима гап! — сўради унинг ёнида турган оддий солдат Тикарев.

— Азимовни қисм бўйича навбатчи йўқлаяпти, — жавоб берди Назаров.

Бир неча дақиқадан сўнг ефрейтор Азимов қисм бўйича навбатчи ҳузурида турарди.

— Вагонлар келган. Уларни бўшатиш учун ёрдам бериш керак.

— Қўлимдан келганча ёрдам бераман. Вагонлар юк билан туриб қолмайди, —жавоб берди солдат ва топшириқни бажариш учун жўнади.

Ефрейтор Раҳмон Азимов армияга келгунча экскаваторчи ва бульдозерчи бўлган. Меҳнатда чиниққанлиги хизматда қўл келяпти. Иш нормасини ортиғи билан бажаришга ёрдам беряпти. Ҳалол меҳнат унга қувонч бахш этмоқда. Р. Азимов муҳим объектдаги зарбдор меҳнати учун «Беш йиллик ёш гвардиячиси» кўкрак нишони билан тақдирланди. Юртига бориб келиш учун унга қисқа муддатли отпуска берилди. У юртидан қайтгач, янада катта куч ва ғайрат билан меҳнат қилаяпти. Кунлик ва ойлик топшириқларни 130 процент қилиб адо этяпти.

Қуролдош дўстимиз Р. Азимовга хизматда ва меҳнатда янги муваффақиятлар тилаймиз.

А. НУРУЛЛАЕВ.

ИЛҒОР БРИГАДА

● Сержант Алишер Бекмирзаев раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари Ленин орденли Ленинград ҳарбий округи ҳарбий қурувчиларининг ватанпарварлик чақириғини қўллаб-қувватлаб, «Сифатли пухта ишимиз ва зарбдор меҳнатимиз билан Ватанимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлайлик» шиори остида зарбдорчасига меҳнат қилиб юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Жангчиларимиз план топшириқларини 100 процентдан ошириб адо этяптилар. Илғор бригаданинг бу муваффақиятига оддий солдатлардан Арслон Абдуллаев, Некмурод Наъсуллаев, Қанибек Жақибов, Михаил Назаров ва бошқалар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Н. АББОСОВ.

ДАЪВАТ

● Армия сафида хизмат қила бошлаганимга 9 ойдан ошди. Шуни айтишим кераккки, жанговар хизмат дастлаб ҳеч ким учун осон кечмайди. Ҳарбий ички тартиб ва талабчанликка тезда одатланиб кетиш бир оз қийин. Менга ҳам шундай туюлди.

Мактабда ўқиб юрган чоғларимда бошланғич ҳарбий таълим дарсларини яхши ўзлаштиришга ҳаракат қилар, «Орлёнок» спорт ўйинларида фаол қатнашардим. Бу менга хизматда асқотди. Ҳозир 2 класс танкчи, бош механик ҳайдовчиман.

Ҳарбий хизматга чақирилувчи ёшларни ҳарбий таълим дарсларида, спорт ўйинларида фаол қатнашишга даъват этаман.

Б. ҚЎЧҚОРОВ.

ИШОНЧ

● Жанговар машиналардан бирида наводкачи-оператор ўрнини оддий солдат Рустам Дўстов эгаллади. Бўка районидаги «Ленинизм» колхозида туғилиб ўсган, билим юрти йўлланмаси билан Уренгой — Ужгород газ қувури қурилишида меҳнат қилган бу йигит жанговар машинани, қуролларни ҳам кунт билан ўрганарди.

Жанговар машина марраси яқинлашди. Рустам дадил, чаққон ҳаракат қиляпти. У тунда кўриш приборларидан моҳирона фойдаланиб, машина юриб кетаётган пайтда ўқ узди. Ўқ хато кетмади.

Рустамнинг ўзига ишончи ошди. Энди у пулемётдан отиши керак эди. Ўқ нишонга тегди.

Эрталаб, тунги машқ якунлари таҳлил қилинаётганда рота командири Рустам Дўстовга миннатдорчилик эълон қилди.

Собиқ фронтчи Ашир Шукуровнинг невараси Рустам Дўстов ана шундай хизмат қилмоқда.

В. ҚОДИРОВ.

* * *

Шунингдек, оддий солдатлардан В. Қодиров, Б. Жуманазаров, Н. Рустамов, В. Каргаполов ва бошқалар йўллаган хат ва хабарларда она-Ватанимиз посбонларининг меҳнатда, жанговар ва сиёсий тайёргарликда эришаётган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилинган.

Редактор ўринбосари А. НАБИХЎЖАЕВ.

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

56-ТЕАТР МАВСУМИ ОЧИЛАДИ

28 АВГУСТДА
М. Ашрафий, С. Василенко
«БЎРОН»
(икки пардали опера)

29 АВГУСТДА
М. Ашрафий
«СЕВГИ ТУМОРИ»
(уч пардали балет)

30 АВГУСТДА
Ж. Пуччини
«ФЛОРИЯ ТОСКА»
(уч пардали опера)

31 АВГУСТДА
Т. Хренников.
«СЕВГИГА СЕВГИ БИЛАН»
(икки пардали балет)

Спектакллар соат 19.30 да бошланади.

Билетлар театр кассасида соат 11 дан 20.00 гача сотилмоқда (танаффус соат 15 дан 16.00 гача).

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

39-90-81 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ИНТЕРЦИРК-84» чет эл цирки артистларининг томошалари (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети республика радиосининг катта редактори Т. Алимовга онаси

Ойниса ЖАЛОЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Узстроймеханизация» республика ихтисослаштирилган тресты коллективи трест бошқарувчисининг ўринбосари М. П. Солиховга онаси

Омина РАСУЛЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 АВГУСТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.00 — Концерт. 10.30 — Т. Миннулин. Виждоннинг вариантлари йўқ. Фильм-спектакль. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.00 — Расмларда қуёш акси бор. 16.15 — Торли квартет. 16.45 — Илмий-оммабоп фильм. 16.55 — Болалар учун фильм. 18.00 — Халқаро дўстлик мусобақалари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Флот адмирали. 20.00 — Сиз яратган боғ. 20.35 — Жак Оффенбах. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро дўстлик мусобақалари. 23.00 — Давраниi кенг олинг. 23.55 — Дунё воқеалари. 00.15 — Мусобақалар кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.40—Днестр халқ рақс ансамблининг концерти. 10.10 — Шахмат мактаби. 10.40 — Француз тили. 11.10 — Оила ва мактаб. 11.40 — Юз биринчи. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 14.00 — Халқаро дўстлик мусобақаларида. 16.00 — Фан ва турмуш. 16.30 — Рус тили. 17.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — „16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Концерт. 20.20 — Фан ва техника. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар. 20.45 — Латвия ССР Давлат академик хорининг концерти. 21.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 21.30 — Время. 22.00 — Яшил чақмоқлар. Бадиий фильм. 23.25 — Москванинг А. С. Пушкин номи билан боғлиқ диққатга сазовор жойлари ҳақида кўрсатув.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Болалар учун фильм. 11.15 — Фильм-концерт. 12.05 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 12.55 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Ишга тушириладиган қурилишлар — ўз муддатида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Йиғим-терим техникаси мавсумга шай бўлсин. 22.25 — Камера фош этади. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.05 — МТ-II. 18.35 — Ҳужжатли фильм. 18.55 — Зиковлар. Телеспектакль. 2-қисм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Фильм-концерт. 21.10 — Ихтирочи. Телефильм. 21.30 — МТ II.

22 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.00 — Ёшлар ижоди. 10.25 — Саёҳатчилар клуби. 11.25 — Жак Оффенбах. Бадиий фильм 1-серия. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.40 — Воркута шаҳар камер оркестри ижро этади. 16.10 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.40 — Қувноқ нотачалар. 16.55 — Болалар учун фильм. 18.25 — И. Гайдн. До мажор квартети. 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқаро дўстлик мусобақаларида. 20.35 — Жак Оффенбах. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро дўстлик мусобақалари. 23.00 — П. Загребельний. Ижоди саҳифалари. 24.00 — Дунё воқеалари. 00.15 — Мусобақалар кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Яшил чақмоқлар. Бадиий фильм. 11.00 — Мультфильмлар. 11.30 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 12.10 — Немис тили. 12.40 — Келажакка командировка. 13.10 — Болалар учун фильм. 14.40 — Халқаро дўстлик мусобақаларида. 16.00 — Дунё ва ёшлар. 16.35 ва 18.30 Янгиликлар. 18.50 — Жондан азиз Ватаним. 19.15 — Концерт. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Телефильм. 21.00 — Онамларнинг мактаби. 21.30 — Время. 22.00 — Илга-Иволга Телевизион бадиий фильм. 23.05 — Пойтахтдаги гастролларда. 24.00 — Рус бадиий ҳунармандчилиги ҳақида.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Болалар учун фильм. 10.50 — Фильм-концерт. 11.55 — Еттинчи жин. Бадиий фильм. 13.00 — 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Хайрлашув гулханлари порламоқда. 18.45 — Илҳом. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Маккажўхори ҳам дон — ҳам озуқа. 20.05 — Амалдаги интернационализм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси мақомчилар ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 — Бузилмас иттифоқ. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.40 МТ-II. 18.30 — Телефильм. 18.45 — Порт. Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Телефильм. 21.00 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлиги нинг 60 йиллигига. 21.30 — МТ II.

РАДИО

21 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Дўстлик байроғи. 12.10 — Ишчинома. 18.15 — Ёзги дам олиш маршрутлари бўйлаб. 18.30 — Арфа ижроси учун пьесалар. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Адабий ўқиш. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Халқ ҳофизларининг концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.